

Linn 11

Nr. 192

Riigi Keskkondi
Kontselei
toimik nr. 192

(Alexander Kustna auandat ERKAile)

[Alexander Kustna auandat
teo valta Vatikanu ahiis.]

Illustratud: 20.apr.1940
Sõputatud: 26.apr.1940

1940/41.a.
F. 66/
Uim 3. li 162
B61 489

E. V.
HARIDUSMINISTEERIUM
TEADUSE JA KUNSTI
OSAKOND

19 aprillil 1940 a.
Nr. 226
TALLINN

Riigi Keskarhiivi Direktorile.

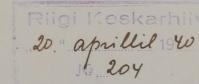
Saadan Teile siin juures härra Aleksander Kurtna aruanded, millised saadud Välisministeeriumi kaudu.

Teise aruande palun anda Eesti Teaduste Akadeemiale.

Lis a: nimetatud aruanded.

Direktori riiksaadik

J. Heenitsa
Sekretär.

SKANEEERitud

+)Cfr. registrid aruande lisas. +) Vt. Fondo dei Convertendi lisas.
L. 29-34 L. 35-44

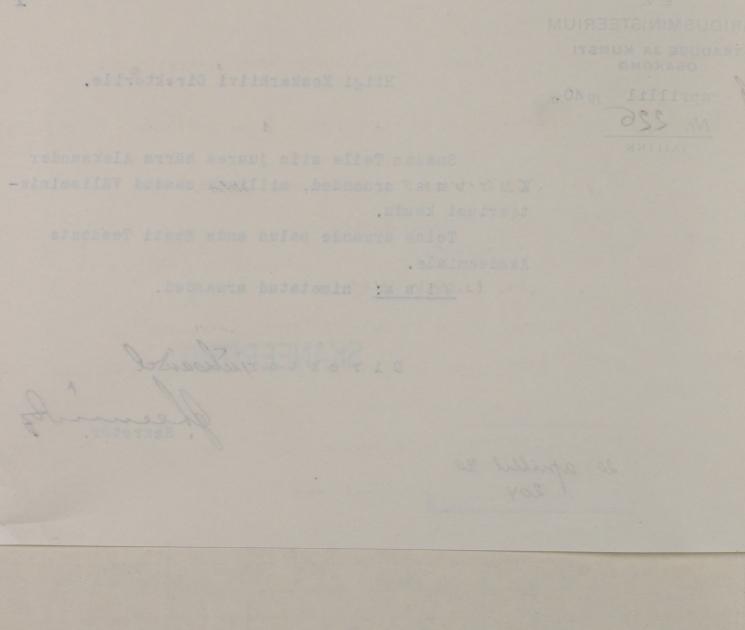
34.

34.

32.

S I S U K O R D.

1

Saateks.

- (punakas) 1. (I). Aruanne V.Presidenti Kantseleile 1939.a.5.augustist. lk.1 - 5.
- (punakas) 2. (III). Selle aruande lisa - Regesta Vatikana 13.sajandist. lk.6 - 14.
3. (II). Aruanne Eesti Teaduste Akadeemiale lk.15. - 18.
4. (III). Opingud Vatikani Paleograafilis-diplomaatilises koolis. lk.18.
5. (IV). Tuleviku väljavaated tööks lk.19.
6. (V). 14.ja 15.sajandi "suppligindusest". lk.22.
7. (VI). Regesta supplicationum. Köited 1 - 166. lk.27.-34.
I.A.Motzki' töö kontroll. lk.27.
- II."Grand schisme" aegseid paavste. lk.30.
- III.Martinus V. lk.31.
8. (VII). Fondo "Ospizio dei Convertendi". lk.35-44.
- (punakas) 9. Kasustatud kirjandust. lk.45-53.
- (punakas) 10. Lisana kaks fotostaatelist koopiat Fondo "Ospizio dei Convertendi" üldjuhendist.

kus peatud hõlmama mitte mõne ajastu vñi üksiku eriküsimuse,vaid

es

+)Cfr.registrid aruande lisas. ++) Vt.Fondo dei Convertendi lisas.
h. 27.34. h. 35.44.

(V). need konverdandid hõivatult korraldatud muutud ja tekitatud vahendeid püsinud mõõtmeid mõistetavateks, mõigasest osas täpsustatud vahendeid 14. ja 15. sajandi "supplingindusest".

REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419). cilt

15. 3

(II).

Vabariigi Presidendi otsusega 25.XI.1939.a.pikendati minu töötamise-aega Vatikani arhiivis ja määrati toetus üheks aastaks alates 1.XII. 1939.a. tõõde ja paralleelselt õpingute jätkamiseks Vatikani paleograafilis-diplomaatilises koolis.Olles seotud loengutega Riigi Keskarhiivis ja Raadio Ringhäälingus, võisin teeles asuda 13.detsembril ja 20.XII.asusin Roomas katkestatud töö jätkamisele.

A r h i i v i s piirdusin 10.tööñäda jooksul supplikide registrite uurimisega,milliste kallale olin asunud juba mõödunud aasta septembris.Lisaks varem leitud andmeile on tulnud ilmsiks umbes 200 palvesisulist kirja 14.sajandi lõpult ja 15.sajandi alult.Antud hetkel on käsil Martin V õ. valitsemise aasta(1419-1420).+)

Ainult paaril korral olen siirdunud muudesse osakondadesse või väljaspool Vatikani asuvasse arhiivesse.NM,konvertitiitide fondo on sooritatud lõpulikult++,kuna Propaganda Fide arhiivis on asutud ainestikus orienteeringusele.

Olen asunud nimistu(loenduse) koostamisele kõige Vatikani arhiivis leiduva eesti ainestiku üle.Sel kombel loodud kartoteek sisaldab ligi 600 ürikut kohta mõivaid märkmäid,milliseist siin esitatud pooled.Antud juhul juhindusin veendumusega,et eelnev kujutlus selle aine suurusest ja loomust,mis kallal tuleb hiljem põhjalikumalt töötada, ühtlasi ka kujutlus sellest,mis osakondades tuleb seda ennekõike otsida,ilmneb hädavajaliku töö tingimusena,est kõik nood tööd oma tervikus peatavad hõlmama mitte mõne ajastu või üksiku eriküsimuse,vaid

+)Cfr.registrid aruande lisas. ++) Vt.Fondo dei Convertendi lisas.
L. 27. 34. L. 35. 44.

(V).
Kõik konkordantside mõistet kogutud saanud ja kaheks vahel
välisest väliskorralduse mõistet kogutud saanud. Sõnastik on täpsustatud.
14. ja 15. sajandi "supplingindus est".

REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419).
Võrdle: P.Bruno Katterbach OFM, Inventario dei registri delle supplidie.

k o g u Eesti-Itaalia(täpsemalt:Püha Tooli) suhete kogumi, kusjuures
ei ole võimalik luuta sellest ka Paavsti Riigi tegevust katoliikluse
levitamise alal Põhja-Euroopas.

Mis puutub otsest tõöd ja meetodit Vatikani arhiivist ürikute
(estonica'te) ammutamiseks, siis nõuab teatavat sigmatast sõnavõttu
Sigustuseks tõik, et olen tegelenud supplikregistritega. Kahtlemata
pole see fondo esmajärgulise tähtsusega eesti ajaloole kvalitatiiv-
selt(ehkki keegi ei söändaks eitada ta kvantitatiivset üleolu kõigist
muist osakondadest). Leiduvad ju siinnes arhiivis Regestra Vaticana,
Camera Nunziatura osakonnad, mis kõik sisaldavad ülihuvitavaid andmeid
meie kodumaa kohta. Ent pidin arvestama ühel poolt oma algaja-võimeid
ja teisalt teadlaste senisooritatud tõöd. Põhjaliku tutvumise
järele H.Wildebrandi, A.Motzki ja L.Arbusowi tööga selgus otsekohale
ilmatu suure lünga olemasolu. Nimelt on supplikregistrid meie kodumaa
kohta peagu tildse uurimata(+). Selle huvitava asiolu mõningaid põhjusi
oleks tähnuväärtsiinkohal mainida. Juba paljudele teadlasile on muret
valmistanud supplikregistrite sissekannete vaevalt loetav käekiri.
On selge millise ajakäitusega on seotud supplikide kasvõi paljas
otsimine. Sellele raskusele on tähelepanu juhtinud mitmeti ka L.Arbusow,
kes ongi loobunud nende uurimisest++). Olgu tähendatud, et isiklikult
olen keskaja ladina keele tundmises kaunis õnnelikus olundis.
Aastaid kestnud õpingud katoliku kiriku ladina õppekeellega Ülikoolides ja praktilised harjutused Vatikani Paleograafia akadeemias on

+) Võrdle mu aruande lk.lk. 23, 24.

++) vt. selle aruande lk. 24, mängend Põhjamaade Ajaloolise Eksped. kohta.

17

(V).
Võimaldanud mulle ilma suurema väevata lugeda 14.,15. ja 16.sajandi
supplike.Oli seetõttu tismaa loomulik(kuna nagu läbil mainitud arves-
tasin teisalt ka oma ajaloolise ettevalmistamise nätkusi),et asusin

REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419). vlt

Väändas P. Raimo Katterbach OM. Inventario dei registri delle suppliche

sestesimo, huiuscolocatus (L1007 112007:160008) alioct-16007 n. 3 o' M
supplitorum fortiorum regis liberae et specie libitutum olio te
. Maquorit-16008 (eis animo) vel
etiamq; latifrons lumbit et rubeo et 16009 esseq; dorsoq; et
nigrae eaeet 16010 levatae danu sile, cibis matus (et' animo)
etiamq; latifrons, apiculae, vellique humipes male te, eis etiamq; 16011
vibrillium eisq; illas agnoscimus et illing; tresso omni se alic
talg; etisq; 16012 supgilidatim et sheite nimbis in ipsos lumbit et
, 16013 cibisq; vibrilla sestis et levibus. (desobedientia etiam
hincus bisvesiculatus herabasis eis, heretico etiamq; agnoscimus)
bisbius-16014 etiamq; etiamq; etiamq; etiamq;
bisbius-vibrilla vero ciboglossi madecoris alibi jec. etiamq; etiamq; etiamq;
etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq;
etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq;
etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq; etiamq;

võimaldanud mulle ilma suurema väevata lugeda 14.,15. ja 16.sajandi
supplike.Oli seetõttu tismaa loomulik(kuna nagu läbil mainitud arves-
tasin teisalt ka oma ajaloolise ettevalmistamise nätkusi),et asusin
osakonda,milline jätetud seni hooletusse ja paiguti unarusse balti
teadlaste poolt.

Sellist pea instinktiivset esivalikut on hiljem heaks kiitnud
siinsed Sksa Ajaloolise Instituudi eriteadlased,kes alles mõne aasta
cest on üle 1Minud samasugusele meetodile,alustades uurimisi suppli-
gest ja vörreledes neid hiljem üldregistritega.Kmesolev probleem on
huvitavamaid Vatikani arhiivis toimuvate uurimuste metoodikast ja
ligemates aruannetes tuleks seda pikemalt käsitleda.Ulivääruslike
vihjeid ja nõuandeid,milliseid olen saanud Istituto Storico Germanico
Rooma osakonna Direktorilt Dr.Fr.Bock'ilt loen oma kohuseks sinkohal
tänuga mainida.

Löppeks,mis puutub ürikute valikut ja nende kopeerimist,siis ei
toimumud see tõsi aruande alla käiva aja jooksul selle süsteematisli-
susega,millist võiks codata selletaoliselt töötlt.

Kaks põhjust oli sellel süsteematisuse puudusel:

1° vastavate summade puudumine leitud ürikute fotostaatiliseks
kopeerimiseks,

2° ajapuudus käsikirjaliseks kopeerimiseks.

Nelle lisaks oli veel üks eriloomuline põhjus,mis tõkestas üri-
kute süsteemikat valikut ja mis otse vastu rüüs liigsele kierustami-
sele sel alal.Itaalia arhiives leiduvate eesti ajalugu käsitledavate
andmete uurimine,vörreledes sellega,kuidas samailmelist ülesannet

(v).
14. ja 15. sajandi "suppliinginduses t".

REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419).

võiks teostada teiste Euroopa riikide suhtes, on the vaatepunktis all vähem soodsas olundis. Eesti pole Vatikani arhiivis esindatud mõne erilise ja iseseisva "fondiga"; suurem osa teisi riike evivad aga siin oma "nunziatura'd", ent juba see üksi annab kindla toepunkti uurimistele. Igaüks, kes tegeleb Lääne-Euroopa ajalooga, kohates nii soliidseid kogusid kui bullade, breevide registreid, paavstliku Camera, Dataria jt. arhiive, võib juba ennakult vältida täie kindlusega, et leiab neis rikkalikku ja kaugeltki mitte juhuslikku ainistut oma maailmajaost.

Sellevastu eesti ajaloolane peab ennakult valmistuma katkendilisile otsinguile, üksikutele pisileidudele, ühe sõnaga, palju ahtlikumale 16ikusele, e n t milline vajab sama aja ja joudude kulu. Pealegi vaatamata kogu eesti ainistu puistele Vatikani arhiivis, ei või öelda, et ta oleks täiesti tundmatu. Hildebrand'i, Motzki', Turgenev'i, Theiner'i, Pirling'i ja peamiselt Arbusow'i tööd andsid palju väärtuslikku ja huvitavat ning iiga värsket tööjäädvust. Peab sooritama enne iseseisvat tegevust pühjaliku ja aegarööviva järelelugemise töö.

Selletõttu on vägagi kasulik ja otstarbekohane tähimiske vältnimiseks ühelpoolt ja suuremaks eelseisva töö stabilisseks teisalt asuda veidi hiljem süsteematiilisele ürikute kopeerimissele, alles peale eelkõivat vaatlust ja tutvust peamiste arhiivi osakondadega, teiste sõnuga - enne orienteerumist arhiiviainistu määratus hulgas on otse lubamatu mainitud tööle asuda.

(D). Opinguist Vatikani Paleograafilis-diplomaatilis-arhiivinduse koolis on sedapuhku teatada ainult pisut. Paleograafiat olen vällja joudnud 13. sajandi käzikirjade juurde, olles antud hetkel tegevuses hilisemate Benventano käzikirjadega. On lõppenud ka keskaja lühendite õpetus, milliseist

... siin... ei ole...! abegai ajuveav meelumus mull ellem hanbilmiidu - eersa hajutust laell myen aom...! illmoof mull mõõsses 110.edillegu... siin... ja, läinete...! aknad...! mõõd...! ja...! mõõd...! ja...! ja...! ja...!

... siin... ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...!

... siin... ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...!

... siin... ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...! ja...!

... siin... ja...! ja...! ja...! ja...!

... siin... ja...! ja...! ja...!

... siin... ja...!

10

(V).
14. ja 15. sajandi "supplingindusest".

REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419).

(I).
(II).
vastava katse olen sooritanud "cum laude". Loengud paleograafias on osutunud ootamatult väga aega nõduvaiks, kuna tuleb osa võtta ka õhtupoolikui korraldetavaist küsikirjade ja miniatüüride projektsioon-õhtuist. See kõik on kahjustavalt mõjutanud arhiivi otsese töö kiirust. Diplomaatikast kuulen loenguid keskaja paavsti sekretariaadi korraldusest, mis pälkuvald abi supplikidega tegevuseks. Lõpppeks ajaloolise filosoofia ja metoodika alal on Rooma riigivilkkoolis läppenud neil põevil sissejuhatus osa, mille kuulsin Giovanni Gentile juures. Paralleelselt on toimunud õpingud ka Saksa Ajaloolises Instituudis.

(VI). Tuleviku väljavaated tööks oleksid järgmised:
On selge, et esialgsete uurimuste keskkohaks peab jääma Vatikani arhiiv, kuigi andmeid Eesti kohta võib leida ka muis Rooma ja Itaalia impeeriumi arhiives. Ei vaja enesestmäista erilist Sigustust Vatikani arhiivi eelistamine teisile ürikute kogudele. Sellise eelistamise põhjuse tuleb otsida ajaloost: intensiivsemad suhted Baltimail paavsti tolliga. Pealegi arvestades seda, kui vord on piiratud ühe inimese tööjäädv, tuleb hoiduda enese pillamisest kõikjal. Neil kaalutlusil peagu kogu aja aruande ajastki olen pühendanud tööle Vatikanis, soovides koduneda ennekõike temas ja jätkses tulevikus tutvumisretki muisse Rooma ja välispoolseisse arhiivesse. Vaatamata töigale, et Vatikani arhiiv on avatud üldiseks kasutamiseks üle 50. aasta ja ta kohta leidub arvuliselt mitte just vaene kirjandus, orienteeruda temas on esialgu kaunis raske. Sellise sisseelamise kogemusi olen puudutanud esimeses aruandes Vabariigi Presidenti Kantseleile ja antud hetkel on asutud ka erilise kirjutise valmistamisele Vatikani arhiivist, arvates, et tutvustades nende andmeiga

(V).
Üks konkordiaalne mõõtmeid koguldatud muutust ja seda mõõtmeid väljatöötavate pilkupiirkondade mõõtustest. Mõõtmeid on mitte ülekaalukalt vähem kui 14. ja 15. sajandi "supplingindusest".
REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419).

4-

meie teadlasi kergendan teataval määräl samaloomulise töö neile, kellele tulevikus võimalduks siin töötada.
Konkreetsemalt oleks ligemate kuude töö kahesugune:
1. repertooriumi (loenduse) koostamine eesti ajaloole aineil kõigis saadaolevaid osakondades ja
2. leitud ürikute kopeerimine ja pildistamine nende teadusliku väljastamise otstarbel.
Loenduse ühiks on määrata kindlaks ainistu asukoht, ta piirid, hulk, anda välimalus temas orienteerumiseks ja koostada peajoonis ülevaade selle sisust, ühesnaga - kergendada tuleviidud teaduslikku tööd nii loendatud fono uurimisel kui ka otsinguil vee loetlemata osakondades. Ürikute publitseerimine peab käiku panema uue ajaloolise materjaliga.

Märgistatud ülesandeist olenevalt näib antud hetkel otstarbekohane jätkata tööd kahe paralleelsuunas: 1) asuda supplikide väljaandmise töö ettevalmistamisele, kusjuures on hädavajalik teostada nende fotostaatiliste kopeerimine (antud hetkel umbes 600. ürikust) ja 2) jätkata Vatikan arhiivi teiste fondode tutvumistööd, millejuures on loomulik jätkata töö sealt, kus ta katkestanud L. Arbusow.

Seoses sellise töökavaga oleks mäeldav jägmiste kogude publitseerimise ettevalmistamise töö: 1. Acta Pontificum Estonica,

2. Kultuur-diplomaatilisi mälestusi (suhteid) Liivimaa ja Vatikan vahel,

3. Eesti ja Vatikan (resp. Itaalia). Ajalooliste ürikute ja uurimuste kogu, mis läbisiteks Itaalia-Eesti vahekorda keskajal.

NB.: 2. kogusse tuleks võtta materjalid, mis moodustaksid kogusummast

(v). muud konkordatiigi hõlma ei korraldatud parvut ja seda kogu ühtlase väljapaotamiseks teadustöödeks. Siitkohast mängivat alustas välja 14. ja 15. sajandi "suppligindusest".
4.

REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419).

enamvähem tervikulise ühtlase kogu:missioonide ja saatkondade ajaloo ürikuid, allikad, milliseil lähem side ühe vői teise rahvusvahelise kavaga vői ettevõttega; tuntumate ajalooliste isikutega seotud andmed vői Üldiselt need, mis haaravad teatavat ajastut, kui selline evib sisemist terviklust ja iseseisvat tähtsust.

3. alla lähedaks: arhiivid ja raamatukogude loendused; üksikürikud, mis otseste vői kaudse sideme puudumisel antud missiooni (või saatkonna vői ettevõtte) ajalooga, ei leidnud ruumi "Mälestusis", igat liiki aruanded, uurimused, märgendid jms.

Vastavate volituste saamisel tuleks vältja töötada üksikasjalikum kavand ja esitada kinnitamiseks Eesti Teaduste Akadeemiale.

Tuliprobleemides antud hetkel on muidugi fotode valmistamise majandusliku külje lahendamine. 3000 liiri (s.o. umbes 600 Ekr.), millised vajaksin kiiresti koopiate valmistamise läbiviimiseks, püuduvald praegu, kuid milline summa tuleks tingimata hankida. Pealegi tuleb siin arvestada ja hinnata aega, kuna Vatikani fototöökoda töötab kaunis aeglasekt.

Lähitades käsitleva aruande, paluksin peamiselt arvestada just seda ja vältta ette vastavad sammud selle käsimuse lahendamiseks.

Aruanne esitatud Eesti Teaduste Akadeemiale
15. märtsil, 1940. a.

(v).

14. ja 15. sajandi "supplingindusest".

REGISTRI DELLE SUPPLICHE - REGESTRA SUPPLICATIONUM (1342 - 1419).

Vördle: P.Bruno Katterbach OFM, Inventario dei registri delle supplie. Città del Vaticano 1932.Dr.Arthur Motzki,Livonica aus den Supplikenregistern von Avignon(1342 Okt.11 - 1366 Mai 9), Mitteilungen aus den Livländischen Geschichte, Bd.21, Heft II. Riga 1921.L.Arbusow,Römischer Arbeitsbericht II(Acta universitatis Latviensis XX,1929), lk.622-645; Idem RA, III (Acta universitatis Latviensis, Filologijas un Filosofijas Fakultates serija I,3), lk.150-152; Idem RA IV(Acta univ. Latv. Fil. u. filos. fakul. s. II,4), lk.387-388.

Töökava ajaline piiritus.

Clementis VI (1342, mai 7 - 1352, detsember 6).

Innocentius VI⁺ (1352, detsember 18 - 1362, september 12).Urbanus V (1362, september 28 - 1370, detsember 19)⁺⁺Clementis VII (1378, september 20 - 1394, september 16)^oBenedictus XIII (1394, september 28 - 1417, juuli 26)^{oo}

Martinus V (1417 -).

+) Innocentius VI 10. valitsemise aastast puuduvad kõik suppligid. Kahest suppligist on ürakiri Vatikani arhiivil (Instrumenta Miscellanea 5439, fol 7). Samas kaustas on ka teisi I.VI 9. valitsemise aasta supplike. Vrdl.Reg. suppl.vol.35, ff.251-253; 310-310-v.

++) Urbanus V aastad 5-8 puuduvad täielikult. Samuti puuduvad kõik köited järgmiste paavstide valitsemise ajast: Gregorius XI (1371-78), Urbanus VI (1378-89), Innocentius VII (1404-1406) ja Gregorius XII (1406-1415). Bonifatius IX (1389-1404) ajast eksisteerib ainus köide te 5. valitsemise aastast-1394.a.september ja oktoober)mõningate lehtedega. See köide oli varem Saksas Eichstätti raamatukogus, märgistatud Cod. in fol.174, kuid toodi üle Vatikani arhiivi 5.aprillil, 1932.a.ning asub nummerdamata 104. ja 105.supplikkite vahel. Vördle kirjeldust G.Erleri, Ein Band des Supplikenregisters Bonifatius IX.in der Königlichen Bibliothek zu Eichstätt, ilmunud kogus "Historisches Jahrbuch VIII (1887), lk.487-495 - juures ja ühtlasi L.Arbusow'i RAB II, lk.640-641.

Samuti puuduvad kõik köited antipaavstide Aleksander V (1409-1410) ja Johannes XXIII (1410-1415) ajast. Cfr. seeüle Br.Katterbach, Inventari... lk.7.märgend l.

Vormsi konkordaadiga 1122.a.oli korraldatud paavsti ja keisri vahel küsimus piiskopkondade haldamisest.Riigipead evisid Siguse vabaks piis - kope valimiseks,kuid paavstid olid siiski sõilitanud suure mõju piiskoplikele ja teisile kiriklikele ameteile nimetamisel.Vaidluste korral valimistel appelleeriti kuuriasse ja viimasel oli Sigus nimetada oma poolt piiskop 1.

^{o)} Clemens VII antipaavsti kõik olemasolevad registrid on väljastanud E.Göller:Reptorium Germanicum I,Clemens VII von Avignon,Berlin 1916. Mis puitub supplike,sis on need läbi töötatud puudulikult,mis selgus mu töö jooksul livoniate alal.Göller tõõ "relativussele" vihab ka L.Arbusow.Igal juhul lüngad on kaunis arvulised.Sellest paavstist leidub Vatikani käsikirjade raamatukogus üks kõige supplike Codex Barber.lat. 2101.E/Göller väidab,et need on originaalsuppligid(l.c.p.11 sq.),kuid üsna vastupidisel arvamusel on P.Br.Katterbach.Ent viimane(cfr.Inventari,pg.7.märgend 2) ei esita oma vähite kinnituseks ühtegi põhjendit.

^{o)} Benedictus XIII antipaavst supplingid pole seni üldse käsitud leidnud,peamiselt põhjusest,et põhjamäädega oli sellel paavstil üsna vähе suhteid.Sirvides selle paavsti registreid selgus,et on väimalik leida ainult üsna piiratud arvul supplike Freiburgi piiskopkonnast.

1). Vt.seeüle A.Motzki,Urkunden zur Caminer Bistumsgeschichte,Heft 1 der Veröffentlichungen der historischen Kommission für Pommern.Stettin,1913,pg.1 jj.

Lisaks on "maximi momenti": Kirsch,Die päpstlichen Kollektoren in Deutschland etc.1894 ja A.Motzki,Avignonesische Quellen zur Geschichte des Ordenslandes,Braunsberg 1914.

Allpool püüan väljida paavstliku kantseli terminoloogiat,kuna mitmele oskussõnale puudub mul julgus antud hetkel vastete loomiseks.Olgu antud ainult lihtsamad:

provisio - nimetamine
confirmatio - kinnitamine
expectatio - pürimisõigus
translatio - ülevimine,ülekanne
resignatio - tühistamine
postulatio - nõudmine.

Samuti oli paavstidel 16ppotsuse 6igus sellistel juhtudel, kui nimetamine, kinnitamine kohale, pürimis 6iguse liidendamine, tihistamine jt.

Neil puukudel oli vajalik kantseleisse sisse maksta kindel 16iv.

Benefitside annetamise, maksvast seadusest vabastamise kaudu kasvas paavstide mõju piiskopkondades üha suuremaks. Erilise tähtsuse evisid need vahekorrad Avignoni paavstide ajal. Sel ajal laiendati eriti nimetamise ja pürimis 6iguse piire.

Tavaliselt pöördusid piiskopkondade vaimulikud v6i eraisikud, kes soovisid soetada endile mõnda kohta, paavsti hoovi poole armupalvega (+) (Gnaden gesuch) - supliigiga ja palusid kas ühe nimetamise v6imaldamist v6i kinnitamist, tulevikus vabanevat kohta jne. Paavstide poolt jaatavalt lahendatud (otsustatud) palved v6i armutsingud kanti sisse vastavaisse registreisse, millised said supplikide registrite nimetuse.++)

+) Vaata selle üle Sigmiller, Lehrbuch der katholischen Kirchenrechts.

Freiburg 1909.

++) Supplikregistritega on senini tegelenud ainult vähesed teadlased. Sakside jaoks on need läbi töötanud Schmidt-Kehr, Päpstliche Urkunden und Regesten, 2 Bände, 1886-1889; Reinimaa ja Lothingi jaoks - Sauerland; Konstantsi provintsi kohta - Rieder; Breslau-Carl Lux; Belgia piiskopkondade jaoks Berlière, Pommerni ja Liivimaa jaoks (osaliselt) A. Motzki. Viimane on läbi töötanud registrite esimesed köited 1-6 (vanasti 1-43) ja on töö katkestanud Urbanus V h.aastal, millal algab tühimik supplikide kogus. Ent 1932.a.on P.Br. Katterbach sooritanud pühjaliku supplikiregistrite ümberkorrasuse, misttöö kõigi nende teadlaste töö nõub järelvaatamist ja vähemalt ümbermärgistamist uue paginatsiooni alusel.

Liivimaa supplike on suure hulga (unbes 600) märgistanud skandinaavia teadlased "Pühjamaade Ajaloolisest Ekspeditsionist" (vt. mu esimest aruanne) prof. L. Arbusow'i jaoks, kes neid märkimaid on esitanud oma II, III ja IV aruandes.

Pühjaliku kirjanduse Suppl. kohta leiad Br. Katterbach'i juures tema "Inventari dei registri delle suppliche" pg. VIII-X. Siin olgu antud tähtsamad tööd XIV sajandi supplikide kohta:

P. A. Munch, Aufschlüsse über das päpstliche Archiv. Aus dem Dänischen Übersetzt von S. Loewenfeld, Archivalische Zeitschrift IV (1879), 66-149.
P. Kehr, Bemerkungen zu den päpstlichen Supplikenregistern des 14. Jahrhunderts kogus Mittteilungen des Instituts für österr. Geschichtsforschung, VIII (1887), 84-102. G. Erler, Ein Band des Supplikenregisters Bonifatius IX. in der kgl. Bibliothek zu Eichstätt, Histor. Jahrbuch VIII (1887), 487-495.
B. Göller, Zur Entstehung der Supplikenregister, Röm. Quartalschrift, XIX (1905), 194-196. U. Berlière O. S. B. Analecta Vaticano-Belgica, I (1906), IX-XXXIII; ib. V (1911), VII-XXIV. H. Bresslau, Handbuch der Urkundenlehre, II, 1 (1915), 11-17. B. Göller, Repertorium Germanicum, Vol. I. Clemens VII von Avignon (1916), pp. 3sq. Br. Katterbach, Specimina supplicationum ex registris Vaticani. Subsidiorum Tabularii Vaticani vol. II extra (1927) pp. XIV-XVII.
L. Arbusow, tssiteeritud kohad aruandeist.

(227). " 26. " 116. Gerardus de Virnuzen. 1253. Juuni 15.
(52). " 26. " 116. Episcopus Aboen. 1353, november 11.

a-
et
es

osades, kus seni veel töötatud pole, R. Keskarhiivi jaoks

-ja õm, kõndid, lõestilise eesmärki läbiravamiseks ille hõivatud
- ja vahendeid, etihiinselise eesmärgiliste, siinset omakondade nimist, erinevate
- viisi läbidi sündinud vaste valitsemiseks nii õm, etihiinselise
seansi tööd, osakondade jäecuusest, teatrile, etihiinselise ehitustööde
tööde hõivamiseks vahendeid, milleks on etihiinselise ehitustööde
osakondade tööd etihiinselise läbida. Lõige osakondade infomaga hõivamiseks
et osakondade tööd etihiinselise ehitustööde läbivaadamiseks
- ja eesmärgimaks illoq voodi läbivaadatud sündinud alaliseks hõivamiseks
- ja etihiinselise eesmärgi etihiinselise ehitustööde läbivaadatud sündinud alaliseks hõivamiseks.
+ eesmärgimaks illoq voodi läbivaadatud sündinud alaliseks hõivamiseks.

Autud hetkel on Vatikani arhiivil 7363 supplikköidet, kusjuures
ainult 15. sajandile langeb üle 1000. köite. Need köited sisaldavad
arvukalveid, milliseid juhidut paavstide poole aa. 1342 kuni 1899, millal
paavst Leo XIII kaotas supplikkide registreerimise ameti++). Selles
tohutus ainetustus puuduvad enesestmäista poliitilised aktide osad.
Samuti ei sisalda nad tavasiselt üksikasjalikke andmeid piiskopkondade
ja koguduste suhetekohast. Pea eranditult on nad palved vakanseile
kohtadele või pea vabanevaille madalamatele ameteile. Kuid nad pakkuvad
rikkalikke biograafilisi märkmeid, kuigi paljud nimed on kahjuks sisse
kantud vigadega. Edasi leiavad siin käsitsluse aadlike suhted üksikpe-
redega ja kuuriaga, perekondade ajalugu, ülikoolide töökäik ja üksike
piiskopkondade ja koguduste tegevus.+++)

<sup>*) Supplikkide tekkeluuga on pikemalt käsitletud (peale ülaolestatud
teoste 14. s. supplikkide kohta): H. Denifle, Die Entstehung der Universi-
täten des Mittelalters bis 1400, I. lk. XX ss. E. Göller, Mitteilungen und
Untersuchungen über das päpstliche Register- und Kanzleiwesen im 14.
Jahrhundert, Rom, 1904. lk. 74. Idem, Beiträge zum päpstlichen Kanzleiwesen
des 15. Jahrhunderts. MIÜG, XVII, 1. lk. 413 (art. 9). Ja eriti väärtsuslikke and-
meid annab teos "Vitae paparum Avignonensium II (Parisiis 1693), lk. 214
ja 232. Võrdle samuti A. Motzki, Livonica... Mitteilungen aus den Livel.
G. Bd. 21. II, lk. 104.</sup>

<sup>**) Tekkeaja määramise kohta vt. Kehr, Bemerkungen..., lk. 86. Rieder, Rö-
mische Quellen zur Konstanzer Bistumsgeschichte, Innsbruck 1908, lk. XV.
***) Vana numeratsiooni järel 43.</sup>

<sup>+) Parim supplikkregisterite kirjelduse annab Berlière, Analecta Vati-
cano-Belgica Tom. I, Clemens VI, Roma 1900, lk. XXX ss.</sup>

<sup>++) Ofc. Archivio della Dataria apostolica, Registro delle corrispon-
denze in partenza dall'ufficio dà Segreteria, nr. 105 a. 1899.</sup>

<sup>+++) Suppligid sisaldavad paigutika selliseid andmeid, milliseid
oleks asjata otsida bullaides või breviades, mis saa-
detud ühe suppligi järel (dietro una supplica). Selletõttu on omate-
teaduslik distsipliin uurida ja vörrelda supplike kommuunregistrite-
ga (Vat. ja Laterani reg.), milliseis sama supplik kordub ühe privilee-
gumi kujul.</sup>

(89). Vol.165,fol.174. Tarbatensis ecclesia. Datum Romae apud Sanctum Petrum V kal-anrilis a.6.

15

27.

(7) REGESTRA SUPPLICACIONUM.

K8ited 1 - 166.

I. A. NOTZKI^t t85 kontrolliv lugemine, parandamine, Umbenwärgistamine ja Thiendamine.
(K8ited 1 - 46).

Clemens VI.

- (1-4). Vol.1,fol.252. Episcopo Tarbatensi. 1342, oktoober 11.
- (5-6). " 3. " 122-v. Episcopus Tarbatensis Wesellus. 1343, mai 10.
- (7). " 4. " 53-v. Ericus de eccl. Tarbat. 1343, juuni 16.
- (8). " 5. " 48-v. Thidericus de Wittinghe Tarbat. 1343, novem. 14.
- (9-12). " 5. " 130. 4 suppliki Riia piiskopilt. 1344, jaanuar 16.
- (13). " 7. " 3-v. Johannes Bever clericus Rigen. 1344, sept. 25.
- (14). " 9. " 95. Nikolaus Kalis de Elbingo. 1345, juuli 17.
- (15-16). " 11. " 116. Ericus Dux Saxonie, Thidericus. 1346, juuli 30.
- (17). " 12. " 1. Philippus Francorum rex. 1346, september 12.
- (18-19). " 12. " 53. Engelbertus Archiepiscopus Magensis et Johannes Heydeber. 1346, oktoober 7.
- (20-21). " 12. " 79. Joh.de Vifhusen et Wold. De Wranghele. 1346, okt. 31.
- (22-29). " 12. " 114. 8 lähiuppliki Tartust. 1346, november 21.
- (30). " 12. " 109-v. Joh. Ronne Culmensis dioc. 1346, november 29.
- (31). " 13. " 95-v. Engelbertus Arch. Rigensis. 1347, märts 2.
- (32). " 15. " 28. Episcopus Pomezaniensis. 1347, august 21.
- (33). " 16. " 32. " 1347, november 23.
- (34-37). " 17. " 231-v. 4 palvet Riia lämpiskopilt. 1348, sept. 10.
- (38). " 19. " 160-v. Nicolaus Nuemburgensis. Märgneb 10 suppliki. 1349, veebruar 20.
- (39). " 19. " 160-v. Eccl. Osiliensis. 1349, veebruar 20.
- (40). " 19. " 161. Thidericus de Wittinghe. 1349, veebruar 18.
- (41). " 21. " 262-v. Joh. Guibertus.. 1350, mai 18.
- (42). " 22. " 7. Episcopus Wrmiensis. 1350, mai 21.
- (43). " 22. " 15. Eherhardus Scutte eccl. Osiliens. 1350, mai 30.
- (44). " 22. " 105-v. Guillielmus Bellifortis. 1350, august 4.
- (45). " 22. " 210. Rotulus pauperum clericorum. 1350, november 21.
- (46). " 23. " 207. Rotulus de eccl. Osiliensi. 1352, jaanuar 15.
- (47). " 24. " 41. Rotulus confirmationum. 1352, juuni 23.
- (48). " 24. " 73. Magnus Suessiae et Norwegiae rex. Item episcopus Aboen. 1352, juuli 17.

Innocentius VI.

- (49). Vol.25. fol. 115-v. Godfridus de Bremen. 1353, aprill 1.
- (50). " 25. " 142-v. Albertus Molenstrate. 1353, aprill 26.
- (51). " 25. " 206-v. Gerardus de Vifhusen. 1353, juuni 15.
- (52). " 26. " 116. Episcopus Aboen. 1353, november 11.

...eodii no iheros les Nicologej agelilim, berilumiliisque idavang emig
no tedaq wagni agilv, antauu serius bejiktedaq spesnansqeq heciliaq
idli no eulmariemum obagilimis. I. humidaqne agilz tilingaq illa emilia
hod, hikidus insidiae no iheros. 350E. etiell. Inschilu emiliaq nobiliv

62

(89). Vol.165,fol.174. Tarbatensis ecclesia. Datum Romae apud Sanc-
tum Petrum V kal.aprilis a.6.

(53).	Vol.	27.	fol.	28.	Vromoldus episcopus Rigen. 1354, jaanuar 30
(54).	"	27.	"	210.	Henricus Vittinck Rigen. 1354, august 19.
(55).	"	28.	"	172-v.	Vromoldus Rigen. 1355, august 5.
(56).	"	28.	"	197.	Archiep.Rigen. 1355, september 7.
(57).	"	28.	"	202-v.	Osilien.eccl. 1355, september 8.
(58).	"	28.	"	207.	Gerhardus de Vifhusen. 1355, septem.17.
(59).	"	28.	"	217-v.	Osiliensis ecclesia. 1355, oktober 4.
(60).	"	28.	"	270-v.	Osilien.eccl. 1355, detsember 2.
(61).	"	29.	"	6.	Bernardus Kagenere. 1357, jaanuar 5.
(62).	"	29.	"	114.	Nicolaus de Ixkulle. 1357, jaanuar 10.
(63).	"	29.	"	88-v.	Vromoldus Rigen. 1357, april 29.
(64).	"	29.	"	159-v.	Wulfardus de Buren. 1357, juuni 13.
(65).	"	29.	"	189.	Engelb.de Dolen. 1357, juuli 18.
(66).	"	29.	"	317.	Vromoldus Rigen. 1357, detsember 23.
(67).	"	31.	"	123-v.	Eccles.Immenhausen. 1358, mai 5.
(68).	"	31.	"	181-v.	Confirmationes Lemannorum. 1358, juuni 1.
(69).	"	31.	"	185.	Hoffridus Mespoli. 1358, juuni 1.
(70).	"	31.	"	186.	Henricus episcopus. 1358, juuni 5.
(71-74).	"	31.	"	190.	Episcopus Rigensis. 1358, juuni 23.
(75).	"	31.	"	243.	Episcop.Rigensis. 1358, september 6.
(76).	"	31.	"	243-v.	Johannes Habertus. 1358, september 7.
(77).	"	32.	"	27.	Barth.de Tisenhusen Rigen. 1359, veebr.12.
(78).	"	32.	"	27-v.	Nic.de Tisenhusen Eccl.Osilien. 1359, vebruar 12.
(79).	"	32.	"	27-v.	Hermanus Warendorp clericus Lubicensis. 1359, veebruar 12.
(80).	"	32.	"	27-v.	Thidericus Vrezen. 1359, veebruar 12.
(81).	"	32.	"	232.	Ecclesia in Sontake Osilien.dioc. 1359, november 18.
(82).	"	33.	"	31.	Jacobus ep.Curonien. 1360, veebruar 4.
(83).	"	33.	"	20-v.	Hinricus de Velde cl.Tarbatensis. 1360, 17.august.
(84-89).	"	33.	"	252,252-v.	ja 253-v.6 suppliki Vromolduselt Rilla piiskopilt. 1360, august 17.
(90).	"	33.	"	252-v.	De Basdow. 1360, august 17.
(91-96).	"	33.	"	254-254-v.	Vromuldus archiep.Rigensis. 1360, august 17.
(97-98).	"	33.	"	298.	Vromuldus archiep.Rigen. 1360, sept.28.
(98-100).	"	33.	"	308-v.	Winricus de Knyprode. 1360, oktober 11.
(101).	"	33.	"	307-v.	Henricus Brunner. 1360, oktober 11.
(102).	"	34.	"	37.	Albertus Sterche. 1361, april 27.
(103-104).	"	35.	"	257.	Thidericus Vreze. 1361, september 25.
(105-106).	"	35.	"	249.	Vromuldus Rigen. 1361, oktober 30.
(107).	"	35?	gol.322-v.	Instrumenta Miscellanea nr.5439.f.5-v. 5 suppliki Thidericus Wittinghe. 1361, dets.23.	
(108).	"	35.	gol.322-v.	Notulus confirmationum. 1361, detsember 24.	

...all no levior les nisoleger vegetalium, bestiis illius idemque simili
no pedes negat agit, ostensus serum hastis medie; vegetansque sectione
idem no cimabreum obegit. hunc etiam agit litigio lata annatis
hunc leviter hasidet no latere. S.P.E. sicut illi. Incessu consuetu[m] subtili

(89). Vol.165,fol.174. Tarbatensis ecclesia. Datum Romae apud Sanctum Petrum V. Kal. annilia a. 6.

U r b a n u s V.

- (109). Vol. 37. fol. 117-v. Rigensis provin. 1363, jaanuar 24.
(110-112)." 38. " 94-v. Rotulus confirmationum Alemannorum.
1363, märts 3.
(113). " 38. " 237-v. Eccl. Tarbatensis. 1363, april 25.
(114). " 38. " 239-v. Gotfrid Warendorp. 1363, april 25.
(115). " 38. " 240. Eccl. Tarbaten. Warendorp. 1363, april 25.
(116). " 38. " 240. H. Brunner procurator ordinis Theutonico[rum]. 1363, april 28.
(117). " 38. " 227. Eccl. Kokkenhusen. 1363, april 28.
(118). " 39. " 33. Godfridus Warendorp. 1363, mai 9.
(119). " 39. " 101. Nicol. Kalis. 1363, juuni 9.
(120). " 39. " 142. Theodericus Crudener. 1363, juuni 10.
(121). " 39. " 227-v. Conradus electus Osilien. 1363, juuli 28.
(122-126)." 39. " 236. Rotulus epis. Osilien. 1363, juuli 31.
(127). " 40. " 88-v. Rotulus... Terbaten. 1363, august 22.
(128). " 40. " 88-v. Rotulus eccl. Osilien. 1363, august 22.
(129). " 40. " 180-v. Tarbaten. 1363, august 31.
(130). " 40. " 235. Johannes Soye. 1363, august 31.
(131-132)." 40. " 166. Winricus de Knyprde. 1363, september 28.
(133). " 40. " 212-v. Decanus eccl. Osiliensis. 1363, okt. 25.
(134-136)." 41. " 29-v. Kolm luhisuppliki. 1363, november 14.
(137). " 41. " 199. Rotulus D. Urgellensis... 1364, veebruar 8.
(138). " 42. " 9. Conradus Cruczeborch. 1364, veebruar 27.
(139). " 42. " 15. Thidericus Vrezen Tarbaten. 1364, märts 1.
(140). " 42. " 30. Rotulus regis Dacie. 1364, märts 9.
(141). " 42. " 31. Conr. Cruzeborch. 1364, märts 9.
(142). " 42. " 60-v. Decanus Tarbatensis. 1364, märts 25.
(143-146)." 42. " 61. 4 suppliki. Pro rege Dacie. 1364, märts 25.
(147). " 42. " 84-v. H. Brunner. 1364, april 7.
(148). " 42. " 171. Vrezen. Tarbaten. 1364, mai 15.
(149). " 42. " 223-v. Gerwinus Udonis Tarbaten. 1364, juuni 10.
(150). " 44. " 6. Rotulus. Elerici Osiliensis ecclesiae. 1365, juuni 5.
(151). " 43. " 108-v. Rotulus nationis Anglicanae. Liphardus de Datlen. 1365, juuni 16.
(152). " 45. " 147. Arnoldus de Calmaria. 1366, april 18.
(153-154)." 45. " 168-v. Nicolaus Goldener... Ertmarus Witte. 1366, mai 9.

-sill no lervod ius disoleged agetallim,betiuslittera ijavang emil
no leding wegit agit,antamur serum basmiredeg agetnansqeq heciles
idli no entabiecum agetlliedel,honiamur agit litung iis ematia
-sill no lervod ius disoleged agetallim,betiuslittera ijavang emil
no leding wegit agit,antamur serum basmiredeg agetnansqeq heciles
idli no entabiecum agetlliedel,honiamur agit litung iis ematia

(89). Vol.165.fol.174. Tarbatensis ecclesia.Datum Romae apud Sanctum Petrum V kal.aprilia a.6.

(K 8 i t e d 47-104.)

II. "Grand schisme" aegseid paavste.

(1378-1417). Urbanus VI(1378-1389),Bonifatius IX(1389-1404),
Innocentius VII(1404-1406),Gregorius XII(1406-1417).

- (1). Vol.47. fol. 35. Eccllesia Sambiensis.Dat.Fundis II kal.febr.a.1.
- (2). " 48. " 246. Provincia Rigenis.Dat.Fundis.IV Id.martii a.1.
- (3). " 48. " 310. Rotulus episcopi Tarbatensis.Dat.Fundis.V.kal.decembris a.1.
- (4). " 48. " 312-v.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Fundis.X kal.decembris a.1.
- (5). " 48. " 313. Albertus clericus Tarbatensis.Dat.Fundis IV Id.martii a.1.
- (6). " 48. " 348-v.Episcopus Tarbatensis.Dat.Fundis.XV kal.april.a.1.
- (7). " 48. " 375-v.Ep.Tarbatensis.Dat.Fundis VIII kal.april.a.1.
- (8). " 50. " 116-v.Ecclesia Tarbaten.Dat.Fundis.XII kal.decem.a.1.
- (9). " 50. " 136. Osiliensis ecclesia.Dat?Fundis.XII kal.dec.a.1.
- (10). " 55. " 1. Rotulus ep.Lubicensis.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Avin.III kal.novembri a.1.
- (11). " 57. " 234-v.Henricus de Vrede ja Henricus Gruter.Dat.Avin.Non.maii a.2.
- (12). " 57. " 235. Wenemarus Wrede.Dat.Avin.Non.maii a.2.
- (13). " 59. " 8-v.Ecclesia Osiliens.Dat.Avin,XIV kal.aug.a.2.
- (14). " 60. " 129. Eccl.Tarbaten.Dat.Avin.Id.sept.a.2.
- (15). " 64. " 6-v.Episcopus Tarbatensis.Dat.Avin.Idus decembris a.4.
- (16). " 65. " 27. Ep.Tarbatensis.Jacobus Stacken Revaliensis diocesis.Dat.Avin.Pridie Idus decembris.a.4.
- (17). " 65. " 27. Episcopus Tarbatensis de Osiliensi ecclesia.Dat.Avin.Pridie Idus decembris.a.4.
- (18). " 66. " 25-v.Tarbatensis et Osiliensis ecclesia.Dat.Avin.IV kal.decembris.a.6.
- (19). " 66. " 27. Osiliensis ecclesia.Dat.Avin.IV kal.decembris.a.6.
- (20). " 66. " 27-v.Gerardus de Smalbroek.Dat.Avin.IV kal.dec.a.6.
- (21). " 70. " 245-v.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Avin.VII kal.nov.a.9.
- (22). " 71. " 128. Joh.Lodex de canoniciatu et praebenda ecclesiae Tarbatensis.Dat.Avin.XVII kal.Julii a.9.
- (23). " MS nr.174(varem Eichstättis).fol.XIII-v.(#6-v).Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome,apud Sanctum Petrum Pridie Nonas septembri a.5.
- (24). " MS nr.174.fol.170(153).Sigfridus Laboyde.Dat.Roma.a.8.Petrum Pridie kalendas Octobris a.5.
- (25). " MS nr.174.fol.181-v(164-v).Hartwicus de Ekeren Osiliensis ecclesiae.Dat.Rome,apud Sanctum Petrum Pridie kalendas Octobris a.5.

...all no larroi Ies dicoleger vegetalibus, bestiisq; idavasq; emi
no cedag vagit agly, sasamz seruus bestiisq; vegetalibusq; bestiis
IDLI no cimabivisq; vegetalibus, hundamal agly lungaq; lla omnia
...llo ...fazan. ETC. glorii lloestib; vegetalibus vegetalibus

(89). Vol.165. fol.174. Tarbatensis ecclesia. Datum Romae apud Sanc-
tum Petrum V kal.aprilis a.6.

(Küited 105-166).

III. Martinus V aeg alates 1417.aastast.
(Löpetamata).

- (1). Vol.105. fol. 29-v. Ecclesia Tarbatensis et Osiliensis.
- (2). " 105. " 164-v. Ecclesia Tarbatensis.
- (3). " 106. " 216. " "
- (4). " 106. " 250-v. Ecclesia Rigensis et Tarbatensis.
- (5). " 106. " 276. Ecclesia Tarbatensis.
- (6). " 107. " 24-v. " "
- (7). " 107. " 61. " Osiliensis.
- (8). " 107. " 62. " "
- (9). " 107. " 106. " "
- (10). " 107. " 286-v. " Tarbatensis.
- (11). " 107. " 298-v. " "
- (12). " 107. " 299. " "
- (13). " 108. " 27-v. " "
- (14). " 108. " 28. " "
- (15). " 108. " 28. " "
- (16). " 109. " 73. Ecclesia Rigensis et Tarbatensis.
- (17). " 109. " 283. Ecclesia Tarbatensis.
- (18). " 109. " 283-v. " "
- (19). " 109. " 283-v. " "
- (20). " 110. " 152-v. Ecclesia Revaliensis et Osiliensis.
- (21). " 110. " 197-v. Ecclesia Revaliensis.
- (22). " 110. " 235. Ecclesia Osiliensis et Revaliensis.
- (23). " 111. " 96. Ecclesia Osiliensis.
- (24). " 111. " 99-v. Eccl.Tarbatensis.
- (25). " 113. " 147. Eccl.Osiliensis. Dat.13.kal.Maii a.l.
- (26). " 113. " 147-v. " " " " " "
- (27). " 114. " 37. Ecclesia Curoniensis,Osiliensis.Dat.Rome
Pridie Idus Iulii a.l.
- (28). " 119. " 230. Eccl.Curoniensis.Dat.Rome VIII kal.Septem-
bris a.2.
- (29). " 120. " 20. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Mantue 11.kal.
Febr.a.2.
- (30-31). 120. " 20-v. Eccl.Tarbatensis (2 suppliki).Dat.Mantue
11.kal.Febr.a.2.
- (32). " 121. " 10-v. Ecclesia Warmiensis.Dat.7 kal.Febr.a.2.
- (33). " 122. " 48. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome IV kal.Dec.a.2
- (34). " 131. " 155. Eccl.Revaliensis.Dat.Rome X kal.oct.a.2.
- (35). " 131. " 290. Eccl.Tarbatensis.Dat.Rome IV kal.octob.a.2.
- (36). " 134. " 142-v.Eccl.Revaliensis.Quarto Idus Nov.a.2.
- (37). " 134. " 203. Tarbaten.et Revalien.Dat.XII kal dec.a.2.
- (38). " 135. " 172. Tarbatensis ecclesie.Dat.Florentiae Pridie
non.Martii a.3.

33

...-eōd no iercoi ſea niciolegoſ ageſaliliſ, beſtūkiliſq; iſavang emiſ
no iercoi ſea niciolegoſ ageſaliliſ, beſtūkiliſq; iſavang emiſ
iſavang ſea niciolegoſ ageſaliliſ, beſtūkiliſq; iſavang emiſ
iſavang ſea niciolegoſ ageſaliliſ, beſtūkiliſq; iſavang emiſ
iſavang ſea niciolegoſ ageſaliliſ, beſtūkiliſq; iſavang emiſ

- (89). Vol.165.fol.174. Tarbatensis ecclesia.Datum Romae apud Sanctum Petrum V kal.aprilis a.6.
(90) " 165. " 185-v.Rigensis et Tarbatensis ecclesiae.Dat.Rome

- (39). Vol.135.fol.299. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Florentiae Pridie Non.Maii a.3.
(40). " 136. " 166. Ecclesia Rigensis et Revaliensis.Florentiae, VIII Idus decembris a.3.
(41). " 141. " 275-v.Ecclesia Tarbatensis et Osiliensis.Dat.Florentiae VIII Idus maii a.3.
(42). " 146. " 117-v.Ecclesia Tarbatensis et Osiliensis.Dat.Rome apud Sanctum Petrum VIII Idus octobris a.3.
(43). " 146. " 251-v.Ecclesia Tarbatensi et Osiliensis.Dat.Rome a.S.Petrum VIII Idus Octobris. a.3.
(44-47). Vol.147.fol.61.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome ap.S.Petrum VI Nonas octobris a.3.
(48). Vol.148.fol.141-v.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum V kal.decembris a.4.
(49-50). Vol.148.fol.165-v.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum II kal.decembris a.4.
(51). Vol.149.fol.185-v. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum VII Idus martii a.4.
(52) " 149. " 186. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum VII Idus Martii a.4.
(53). " 151. " 25-v. Ecclesia Revaliensis.Dat.Rome apud S.Petrum VI Idus Martii a.4.
(54). " 151. " 134-v. Ecclesia Tarbatensis.(2 suppliki).Dat.Rome ap.S.Petrum,IV Nonas aprilis a.4.
(55). " 151. " 279. Ecclesia Tarbatensis et Osiliensis.Datum Rome ap.S.Petrum,Pridie Nonas maii a.4.
(56). " 152. " 25. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum V Nonas maii a.4.
(57). " 152. " 41. Ecclesia Samiensis.Dat.Rome apud S.Petrum. Non.maii a.4.
(58). " 152. " 44-rv. Ecclesia Revaliensis.Dat.Rome apud S.Petrum Non.maii a.4.
(59). " 152. " 47. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum VII Idus maii a.4.
(60). " 152. " 95-v. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum XVI kal.iunii a.4.
(61). " 152. " 154. Ecclesia Warniensis.Datum Rome apud S.Petrum XV kal.iunii a.4.
(62). " 153. " 102-v. Ecclesia Warniensis.Dat.Rome ap.S.Petrum. III Idus iunii a.4.
(63). " 153. " 104. Ecclesia Warniensis.Dat.Rome apud S.Petrum II Idus iunii a.4.
(64). " 154. " 171-v. Ecclesia Warniensis.Dat.Rome apud S.Petrum-Mariam Maiorem IV Idus septembris a.4.
(65). " 157. " 227-v. Ecclesia Warniensis.Dat.Tibure Pridie Non.augusti a.4.
(66). " 157. " 286. Ecclesia Samiensis.Dat.Rome apud Sanctam Mariam Maiorem Pridie kal.octobris a.4.

22

-ad illi no servos has nesciolas metallum, sed iunctaque levigata omni
no pedes vegeta agit, etiamque seruus heribundus spiculamq[ue] basiliat
Idem no embasitorem nesciolas. summaq[ue] agit levigata illa metallum
hodi p[er]tinet invictu[m] no latere, 222. elem[en]tum inservit nesciolas nobilit

- (89). Vol.165.fol.174. Tarbatensis ecclesia.Datum Romae apud Sanctum Petrum V kal.aprilis a.s.
- " " " 175. Tarbatensis et Osiliensis at Tarbatensis ecclesiae.Dat.Rome

- (67), Vol.158.fol. 13. Ecclesia Sambiensis.Dat.Rome apud S.Petrum VI kal.decembris a.s.
- (68). " 158. " 70-v.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud Sanctum Petrum IV kal.decembris a.s.
- (69). " 158. " 75-v.Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum VI Idus decembris a.s.
- (70). " 159. " 20. Ecclesia Tarbatensis et Osiliensis.Dat.Rome apud Sanctum Petrum VII Idus ianuarii a.s.
- (71). " 159. " 271. Ecclesia Tarbatensis et Osiliensis.Dat.Rome a.S.P. XVII kal febr.a.s.
- (72). " 160. " 69. Ecclesia Revaliensis.Dat.Rome apud S.Petrum III Nonas febr.a.s.
- (73). " 161. " 14-v.Tarbatensis ecclesia.Dat.Rome apud S.Petrum XVIII kal ianuarii a.s.
- (74). " 161. " 82. Ecclesia Osiliensis.Dat.Rome apud S.Petrum V kal.martii a.s.
- (75). " 161. " 115. Sambiensis et Warmiensis.eccl.Dat.Rome apud S.Petrum Fride Non.Martii a.s.
- (76). " 161. " 199. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum IV Idus martii a.s.
- (77). " 161. " 228-v.Tarbatensis ecclesia.Dat.Rome apud S.Petrum III Idus martii a.s.
- (78). " 161. " 252. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum XVII kal aprilis a.s.
- (79). " 161. " 284. Ecclesia Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum III Nonas martii a.s.
- (80). " 162. " 126. Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum VI kal aprilis a.s.
- (81). " 162. " 147-v.Tarbatensis eccl.Dat.Rome IIII kal.aprilis A.5
- (82). " 162. " 148. Osiliensis eccl. " " " "
- (83). " 162. " 170-v.Osiliensis ecclesia Dat.Rome apud S.Petrum IIII kal aprilis a.s.
- (84). " 163. " 184. Tarbatensis eccl.Dat.Rome apud S.Petrum IV Nonas maii a.s.
- (85). 163. " 187. Osiliensis ecclesia.Dat.Rome apud S.Petrum IV Nonas maii a.s.
- (86). Vol. 164.fol.2. Warmiensis eccl[Dia]sia.Dat.Rome apud Sanctam Mariam Maiorem, IIII kal octobris.a.s.
- (87). " 164. " 142-v. Tarbatensis et Revaliensis ecclesia.Dat.Rome apud Sanctam Mariam Maiorem XIV kal novembris a.s.
- (88). " 165. " 35. Ecclesiae:Revaliensis,Osiliensis et Tarbatensis.Dat.Rome apud S.Petrum VIII Idus aprilis a.s.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

- (89). Vol.165,fol.174. Tarbatensis ecclesia.Datum Romae apud Sanctum Petrum V kal.aprilis a.6.
 (90). " 165. " 185-v.Ragensis et Tarbatensis ecclesiae.Dat.Rome ap.S.Petrum Nonas aprilis a.6.
 (91). " 165. " 284-v.Curoniensis et Tarbatensis.Dat.Rome ap.S.Petrum.Non.Kal.maii a.6.
 (92). " 165. " 295-v.Osiliens.Dat.Rome ap.S.Petrum VIII Idus maii a.6.
 (93). " 165. " 296. Osiliensis ecclesia.Dat?Rome apud S.Petrum VIII Idus maii a.6.
 (94). " 165. " 297. Tarbaten.Osiliens.Dat.Rome apud S.Petrum Id. maii a.6.
 (95). " 166. " 64-v. Osiliensis ecclesia.Dat.Rome apud S.Petrum III kal.martii a.6.
 (96). " 166. " 65-v. Ragensis et Osiliensis ecclesia.Dat.Rome ap. Sanctum Petrum III kal martii a.6.
 (97). " 166. " 171-v. Warmiensis ecclesia.Dat; Rome apud S.Petrum. Pridie Idus martii a.6.
 (98). " 166. " 194. Tarbatensis ecclesia.Dat.Rome apud S.Petrum VI Idus martii a.6.
 (99). " 166. " 233. Tarbaten.Dat.Rome apud S.Petrum IV Id.martii a.6.
 (100)." 166. " 272. Darmiensis ecclesia.Dat.Rome apud S.Petrum VI, kal.aprilis a.6.

era fatto nella suddetta valletta,ben fini mi d'assentirlo se effettuer qual che scrive, pressone,ed insieme perciocche chi credere
+) vostremane pôlvis.

a-
et
ta koostaks Eesti sinestiku suhtes Vatikani arhiivis nendes
osades, kus seni veel tõütatud pole, R. Keskarhiivi Jacks

(1) FONDO "OSPIZIO DEI CONVERTENDI"

Vatikani arhiivis on antud hetkel hoiul 15 kõidet registreid. Võib eraldada kaiks paralleelseeriat: üldjuhendit (Registro generale) ja arveraamatuid (spese fatte per gli ospiti). Esimesest liigist on sõlunud 5 kõidet, teisest 9. Üks kõide on erilise loomuga. Niimelt on sellesse sisse kantud saabunud kõimaliste jutustised nende päritolust, elukõigust, motividest, millised annud tõuke katoliku usku pöördumiseks jne. Selliseist Uli-vihärtslikest märkmeist on aga meieni jõudnud ainult mõni sada lehte (nr.nr.1148 - 1952 mõningate lüunkadega). Liivimaalt on nimetatud kõitesse sisse kantud ainult 4 isikut.

- (1). Ospizio de Convertendi.
Fogli dove sono notati gli Ospiti ricevuti, spese per essi fatti in Vestianii, segnati con il n°167 sino al n°2107 non vi è nota di giorno, ne di anno, si crede siano dal 1689 sino al 1705.

nr. I.

n°1625. Michele di Livonia. Mercante,
Viatico; ..... 1:50.+)
Sacco da Pellegrino....68.

Adi 6 settembre 1697 - entrò.

Michele Andereutz d'anni 30 di Riga in Livonia Luterano Mercante di Grani, parti quattro anni sono dalla sua patria, andò in Amburgo, e Lubecca, e Dantisco per negozi mercantili, poi un anno decorso parti per Portogallo, dove inbarcò sopra una Nave per venir à Roma per Cadice, Alicante, et altri porti marittimi sino a Livorno, dà dove per Fiorenza si portò a Roma per abbracciare la fede Cattolica, incontrò per strada un peregrino Bolognese, che sapeva parlar Tedesco, a chi comunicò la sua intentione di voler abbracciare la santa fede e detto peregrino, che ritornava da S. Giacomo di Galizia li fece la carità di portarlo adirittura all'Hospizio, suoi motivi sono, che in Polonia havendo dimorato tra li suoi parenti per imparar la lingua (costume de negotianti), osservò li riti cattolici, e sentì raccontar molti Miracoli, onde s'infiammò d'abbracciare la Vera Religione, e si risolve in progresso di tempo venir in Roma.

+) Viatico s.o. il vitto per viaggio - teemoon, toiduraha.

"ROGATORUM IN DICTISSIMO" RATIONE

Adi 26 dicembre 1700.
 Entrò C r i s t i a n o figlio del quandam Giovanni W e n i g di Königsberg città in Prussia,d'anni 26.Soldato,Luterano di padre e madre,partì dal paese dieci anni sono,e si portò à Mitav città in Curlandia,dove fece l'offitio di soldato per lo spatio di 5 anni, e di là si n'andò in Dania,dove dimorò altri 5 anni,e nell'anno passato in una grave malattia,da un altro Soldato Cattolico fù essortato alla Santa fede per motivo dell'antichità,e facendo voto d'abbracciarla quanto prima sarebbe guarito,e guarito che fù,si mise per strada per andar à Roma,dove da tre pellegrini compagni per strada fù menato all'Ospizio.Fece l'abiura alli 21 di Gennaro 1701, si confessò e comunicò alli 24 detto,e parti alli 26;avanti pranzo, hebbe dall'Ospizio due camische,calzette,scarpe nuove,calzoni di pelle ed un giustacuore,ed il viatico di 15 paoli.

nr.1876. C r i s t i a n o di Prussia.Soldato.

Scarpe	- 80.
Calzoni pelle.....	1.55.
Giustacore [†]).....	1.75.
Viatico	1.50.

- Calzette -----
 - Camicie due -----

Adi 26 dicembre 1700.

Entrò C r i s t i a n o figlio del quandam Giovanni W e n i g di Königsberg città in Prussia,d'anni 26.Soldato,Luterano di padre e madre,partì dal paese dieci anni sono,e si portò à Mitav città in Curlandia,dove fece l'offitio di soldato per lo spatio di 5 anni, e di là si n'andò in Dania,dove dimorò altri 5 anni,e nell'anno passato in una grave malattia,da un altro Soldato Cattolico fù essortato alla Santa fede per motivo dell'antichità,e facendo voto d'abbracciarla quanto prima sarebbe guarito,e guarito che fù,si mise per strada per andar à Roma,dove da tre pellegrini compagni per strada fù menato all'Ospizio.Fece l'abiura alli 21 di Gennaro 1701, si confessò e comunicò alli 24 detto,e parti alli 26;avanti pranzo, hebbe dall'Ospizio due camische,calzette,scarpe nuove,calzoni di pelle ed un giustacuore,ed il viatico di 15 paoli.

nr.1893. E r a s m o Svezzese.Nobile.

Solatura	- 22 ^½
Viatico doppio.....	3 4--

- Calzette ---
 - Camicie due ---

Adi 5 Maggio 1701.

Entrò G i o s e p p e E r a s m o figlio di Fabiano Zaccaria de P l a t t e r n i di V e l c k villaggio in Livonia,gentilhuomo Svetese,d'anni 26,Luterano di padre madre,havingo esercitato la militia da ragazzo,e la carica d'Alfiere in Svetia per duei anni,e di tenente in Moscovia per lo spatio de sett'anni,si portò con la grand'Ambasciata di Moscovia tre anni sono,in qualità Cavallirizzo in Olanda,e di là alla corte di Vienna,dove si ammalò,un anno fà,gravamente,e trovandosi in pericolo di morire,desiderò d'esser servito dal cappellano Luterano dell'Ambasciatore di Svetia, mà dal padrone di casa fù chiamato un P.Gesuita,il quale l'essortò alla fede cattolica e che credesse solamente in quel pericolo tutto quello che la Chiesa cattolica ci propone,ed à questo allora acconsentì,Mà risanato che fù,restò molto ostinato nelle fede Luterana, avvertendo questo un suo Amico cattolico consapevole del tutto che era fatto nella sudetta malattia,non finì mai d'essortarlo ad effettuar quel che aveva promesso,ed insieme persuaderlo che andasse

-----
 +) vestitaoline röivas.

1511

33
10
Fur.

25

à Roma, e così convinto e persuaso venne à Roma, dove dà un padre Gesuita Svetese fù indirizzato all'Ospizio. Abiurò alli 10 di Giugno si comunicò al illi e parti alli 28 detto, hebbe dall'Ospizio due camisie, calzette, suolatura di scarpe, ed una doppia.

nr.1950. Giovanni Enrico di Prussia. Soldato.

Solatura..... - 15.
Giustacore..... 2:10.
Viatico..... 1:50.

-Camicia -----
-Calzette -----

Decennio a Patria abest. Primo M i t a u pergit, primariam Curlandiae Urbem, ubi biennio puer famulum honestiorem egit, paggio, poste quinquennio militavit in Belgio; inita Pace, in Ungariam descendit, et inde cum copiis Cesareis in Italianam: At signa Cesaris deserens Romanum pergit animo S. Fidem amplectendi.

ULDJUHENEIST.

(2). Ospizio de Convertendi

P r i m o
Registro generale degl'ospiti
ricevuti dall'anno 1673 a tutto
l'anno 1714.

nr.II.

"Suures formaadis(gross-foglio) kaust lk.213/. Esilehel pealmik "Registro de Convertiti alla Santa Fede ricevuti da Fratelli della Congregatione Instituita sopra l'Hospitio de novelli Fedeli. Aperto con singolar Provvidenza di Dio in Roma nel felice giorno dell'Assunzione della Beatissima Vergine. Eletto per dar principio a quest' opera di carità acciòche questa Gran'Signora fosse sempre riconosciuta per Autrice e Madre e Protettrice di questo Santo Instituto".

Anno Primo 1673 ---- Hospitio ha il suo Principio in una piccola cassetta incontro all'Hospedale di Fiorentini.

(Võrdle fotostaatilisi koopiaid!)

nr.190. Arrigo Giovanni de Blomberg Tedesco di Churlandia, Barone e capitano.

nr.301.Ouglielmo Tunica.

" 333.Alesandro Carlo Curtio di Livonia. Medico.

" 527.Ottono Ernesto Nagel Tedesco di Curlandia. Rauden.

" 639.Giovanni Stenghel Svezese Livonia Pernovae.

" 691.Giovanni Carlo de Wyboedt, Svezese. Livonia. Reval.

" 980.Carlo Gustavo Koskuh, Svezese. Livonia.

" 997.Giovanni Staegren Svezese di Narva.

eritq; am 25 avcb, aecob à emnev osanzeq; e osanzeq; foso e, aecob à
engob; in of XIIe ümida, ainqeq; l'lis osanzeq; of osanzeq; osanzeq;
am 25 ainqeq; l'lis addad, eecob 25 XIIe ifrasq; e II Klaa öölümme in
ainqeq; am be, eqrasq; l'lis osanzeq; osanzeq; osanzeq;

osanzeq; osanzeq; in osanzeq; l'lis aaves 10.000.000.

....., osanzeq;

....., osanzeq;

....., osanzeq;

....., osanzeq;

....., osanzeq;

osanzeq; osanzeq; n x s i s osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq;
ainqeq; l'lis osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq;
ainqeq; l'lis osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq;
ainqeq; l'lis osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq;

REGISTRO DI CONVERSAZIONE

Registrazione di ciascuna .(3)

o m t q

l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;

oqeq; a q'li osanzeq; l'lis l'isqeq;

l'lis osanzeq;

III. m

l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;
l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;
l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;
l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;
l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;
l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;
l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;
l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq; l'lis l'isqeq;

(Innokentij Iwanowitsch Scheremetev's eloku)
a osanzeq; osanzeq; l'lis osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq;
osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq; osanzeq;

- 1625 Michele Anderentz (vrdl.jutustis!)
1876 Cristiano di Prussia " "
1893 Eramo Svezzese. " "
1921 Michele Burshitz di Riga in Livonia.
1950 Enrico di Prussia (vrdl.jutustis!).
2280 Pietro Knozn Lifflandia.
2294 Enrico Solack Lifflandia Riga.
2905 Monson di Riga.
3076 Michele Unruue Mittau.
3188 Keegi Vindaust.
3594 " Riast.

(3). Registro generale degl'ospiti
ricevuti dalli 26 Giugno 1676
all'anno L679. nr.I.

(Korduvad mõned andmed eelmisest köitest. Sissekannete vähline kulg
on muutunud.)

Arrigo Giovanni di Blomberg Tedesco Curlandia etc.
Giovanni Guglielmo Tunica " " "
Alessandro Carolo Curtio " Livonia, Parnavia etc.

/NB.: kõhukast köitest on täidetud ainult 7 lehte, millele lisatud
üks maja toiduleht/.

(4). Registro de Convertiti alla Santa Fede.
 Ricevuti da Fratelli della Congregazione
 instituita sopra l'Ospizio de novelli Fe-
 deli Anno 1715 - 1894.

(Suures formaadis kaust 260 fol.)

516. Anna Barbara Lestet.
1237. Dorothea Elisabetta Sckogen.
1509. Giorgio Berger Curlandia.
1635. Giovanni Hartmann.
1719. Vendelino Schinek.

- +>) vörde allpool kõide nr.(14).
++) " " " " " (15).
°) " " " " " ".
°°) " " " " " " .

(siseasut, lõigu) ja tõlpo teksana siedeli 3 5 6 1
 " " siisutid on otsides 1 4 0 6 7 8 1
 " " esinevad o m a s t u 3 5 6 1
 .laikovil ni aga ab 2 2 1 0 2 4 5 6 1 0 1 2 3 4 5 6 1
 .((siseasut, lõigu) siisutid ab o o l i r i n 0 1 2 3 4 5 6 1
 .abnastlik muud osutis 0 1 2 3 4 5 6 1
 .agut albamitlikus osutis 0 1 2 3 4 5 6 1
 .agut 18 2 3 4 5 6 1
 .agut 18 2 3 4 5 6 1
 .mässim 1 2 3 4 5 6 1
 .Jumalik 1 2 3 4 5 6 1
 .Jumalik " 1 2 3 4 5 6 1

Liigut! Ieb elatnang erialasel .(?)
 õym omugut 26 liib 18 2 3 4 5 6 1
 .I. in .õym eum! illa

gildi ealliv ettevõttesid, jäädides seelimes hõbemis õhutuks!
 (.humulium no
 .jõe albamitlik osutis priedom ab imavoldi ojutis
 .jõe albamitlik osutis priedom ab imavoldi ojutis
 .jõe albamitlik osutis priedom ab imavoldi ojutis
 .jõe albamitlik osutis priedom ab imavoldi ojutis

hõbemist albamitlik osutis ja tõmmis hõbemist ab jäädides jaam! illa
 .jäädides alam! illa

.jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa

(+ .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .(+ .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa

.(+ .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .(+ .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa
 .jõe albamitlik osutis jaam! illa

1511 33
 39
 (5). Registro dell'Ospiti Tedeschi,Fiammenghi
 ? dall'Anno 1773 a 1835.

(46 lehte).

(See köide on kahtlemata üldjuhendi jätk, kuid registri kuju on muutunud. Sissekandeil puudub numeratsioon. Mõned osajaotused on välja jäetud. Asjaajamine üldiselt hoolatum ja ebatäpne. Itaalia keel on paiguti segatud ladina keelega.)^o)

Anno 1774.

Giovanni F i l i p p della città Riga,moscovita.

Anno 1775.

Giovanni Berg da Riga in Livonia,
 Johannes G o d e f r i d u s ex Reval in Estlandia.
 Cancellista in Reval.
 Carolo L. Barone de Löwenschild da Mietau
 in Curlandia.Capitano Russo.

Anno 1827.

Giorgio R e t t i g da Mitaue Curlandese.Guantaro.

Anno 1828.

Giorgio Libermann da Mittavia Curlandese.Coriere.

Anno 1833.

Giorgio T h o m s o n da Riga,Livonese.Cameriere.

(6). Registro dell'Ospiti dall'Anno
 1833/34 - 1875.

(53 lehte gr.fol.).

/Hilisem üldjuhendi kuju,puuduvad juuste-värv ja kehakasvu kohta.
 Käivad märkmed./

Anno 1835.

Carlo Federico V i n c e l l i da Kockenhusen nella Livo-
 nia.

Anno 1844.

Giorgio Bonner da Baoska presso Mittau,Curlandese.

Anno 1856.

Giovanni Pugnaloni da Riga,Capitale della Livonia.Stu-
 denti,figlio di un Maccaronaro di Terni.

Anno 1862.

Giovanni Ottone E n g e l b r e c h t da Riga.Medico.

^o) Kuna pole otstarbekohane korrata kõiki andmeid, annan siin ainult nimed ja päritolu.Registri kuju ka tutvumiseks vrdl.!fotod.

12

.1675.1680.1685.1690.1695.1700.1705.1710.1715.

(1675-1680) .1685 a 1710 anna'liab
no uimi tivalgen haim,1685.1690.1695.1690.1695.1695.
no beanties,seb, noles,estremum ducimq. 1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
(1695-1710) anna'liab 1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.

.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.

(1695-1700) .1705-1710
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.

.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.

1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.
1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.1695.

13

28

(7). Nota degl'Ospiti ricevuti
e spese fatte per essi nr.I.
1675 sino 1681.

(Kitsas märikmiku taoline kaust 590
sissekandega).

Esilkelch:

Libro da notarsi e nel quale giornalmente si notano tutti li Hospiti
quali saranno giudicati da chi si aspetta havere i Requisiti neces-
sari per dovere essere ammessi alla Carità di detto Hospitio.

Nr. 190.

(A.1676). Adi 31 d'Agosto fù ricevuto nel nostro Hospitio colli so-
liti requisiti Arrigo di Blomberg,Barone Tedesco di
Churlandia,essendo già Cattolico venne per abiurare conforme alla di-
sposizione del Concilio di Trento.Hà abjurato.

Il di contro partì alli 7 Novembre dall'Hospitio e fù
caldamente raccomandato a Monsignore Arcivescovo di Salzburgo.

Nr. 301.

(A.1677). A di 2 di Ottobre fù ricevuto nel nostro Hospitio colli
soliti requisiti Giovanni Guglielmo Tunica,di Windau in Cur-
landa,Tedesco,di setta Luterana.Scrivano.Abjurò alli 22 d'ottobre.

Il di contro fù alli 27 d'ottobre licentiatu per amor di
risse fatte col Compagno e per esser stato fuori la notte.Fù rice-
vuto a Capo le Case.^{o)}

Nr. 333.

(A.1678). A di 17 di Gennaro fù ricevuto nel nostro Hospitio colli
soliti requisiti Alessandro Carlo Curti,ovicino
a Pernavia in Livonia.Medico.

Il di contro partì dall'Hospitio nostro alli 1 di Marzo.

Nr. 527.

(A.1680). Alli 25 di Settembre Ernesto Magel,Germano
dell Luogo Rauden,detto in Curlanda,Soldato à cavallo,luthe-
rano,abiurò li 27 di settembre.

/ NB.: nr.nr.190,301,333 ja 527 on märgitud ka üldjuhendis./

^{o)}) Capo le Case on tuntud 16bumaja Rooma kesklinnas.

29

(8). 1682 usque ad 1687.

Nota degl'Ospiti ricevuti,
e spese fatte per essi.Nr.6.Kaanel: Ospizio nr.13.Nota de Nomi Cognomi,e Patria degl'
Hospiti,e roba datagli e loro venuta,e Partenza.
Dal 1682 usque ad 1687.

/Sissekanded nr.nr.591 - 982 /.

Anno 1683.

Nr. 638. A di 17 di Marzo Giovanni Stenghe di Peter nau
in Liefland,sellaro d'anni 29,statura giusta capelli castagni.Luterano.Abiurò alli 10 d'Aprile.Fu cresimato alli 27 d'Aprile.-----
Il di contro parti dall'Ospizio alli 30 di giugno per
lavorare della sua arte in Roma.Fu fatto poi soldato a capo le ca-
se.

Anno 1684.

Nr. 691. A di 3 di Gennaro Giovanni Carlo de Wybœdt
Svezzese di Reval nella provincia di Livonia soldato d'anni 21,
statura alta, capelli castagni,Lutherano.Abiurò alli 12° di febb-
raio fu cresimato alli 22 detto.-----
Il di contro parti dall'Ospizio alli 23 di Febbraio
verso Germania st.

Anno 1685.

Nr. 798. A di 4° di Luglio Giovanni Lillencron Mosco-
vita,studente di medicina,d'anni 26 statura giusta.cap.cast.fatto
cattolico in Vienna per magg.istruzione fu cresimato alli 20 di
Luglio.-----
Il di contro parti dall'Hospitio alli 23 di Luglio verso
Germania.

Anno 1687.

Nr. 980. A di 7 detto(Aprile).
Carlo Gustavo Kosku h svezzese di Riga in Livonia.
Parte 25 Aprile.NB.: Käekiri on lärmiselt hooletu.Raamatut lõpupoole
muutuvad sissekanded üha napisõnaliseks.

100

30

(9). 1688.

Nota degl'Ospiti ricevuti e spese
fatte per essi nr.13.
Esilehel märge:

Nome,Cognome,Patria,Professione,Fede,Età,Pelo,
Statura,Venuta,Abiurazione,Cresima,Partenza e
Ricapito.Degl'Hospiti ricevuti nell'Hospitio
Romano de Convertiti alla S.Fede nell'Anno 1688.

Sissekanded nr.nr.1-166,Liivimaa kohta puuduvad andmed.Sissekanded
nete loomus on üldiselt muutunud;nimelt on antud nimi,päritolu,
juuste värv, vanadus ja kulud.Sissekanded väga hooletud,paigutti
kristseldamine.

(10). Ospiti ricevuti e spese fatte per
essi.Nr.21. Non vi è anno.

Sissekanded ilma numeratsioonita.

Carlo Gustav K o s k u h della città Riga in Livonia svezese.
(Võrdle Üldjuhendi nr.980.)

(11). Ospizio de Convertendi.

Fogli dove sono notati gl'Ospiti
ricevuti e spese per essi fatte
dall'Anno 1706 a tutto l'Anno 1710.
Nr.3.

/Üksikud nummerdamata lehed,
Üksteise peale laotud aastate
ja pühade järgjekorras/.

Adi 2 Agosto 1707.

(Või die 10 Settembre).

Pietro K n o z n figlio del Giovanni Pietro Knozn della Città
di Christianstatt in Liffland d'anni 24 luterano.
Abiurò gl'errori della detta setta nel tribunale del S.Officio
alli 21 ottobre,cresimato alli 25 detto,e parti alli 26 detto.
Hebbe dall'Ospizio camisie due,un par calzette,un par scarpe,
un par calzoni,un giustacore,un capello,una corona della Madonna,
e quindici tulii di Viatico,etc.

Erico S o l a c h figlio di Giovanni Solach della città di Riga
in Lifflandia d'anni 33 luterano etc.
Abiurò gl'errori della detta setta nel tribunale del S.Officio
alli 4 Novembre,e parti alli 7 detto.
Hebbe dall'Ospizio:due camisie,un par calzette,un par scarpe,uno
capello,una corona della Madonna e quindici tulii(julii?) di Via-
tico,etc.

100

(11) Ospizio de Convertendi.
F o g l i dove sono notati
gl'Ospiti ricevuti,e spese per essi
fatte dall'Anno 1711 a tutto l'Anno
1713. nr.4.

A di 6 di febbraio 1712.
Giovanni Michäle Unrus della città
di Mittavia in Curlandia d'anni 26 lutherano.
Abiurò gl'errori della detta setta nel tribunale del S.Officio
alli 26 detto,cresimato,e parti alli 10 Marzo dopo pranzo.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par scarpe,
un catechismo,una corona della Madonna e uno scudo di viatico.

A di 23 di febbraio 1712.
Galenico Corpisa figlio di Marco Corpisa di Russia...

(12). Ospizio de Convertendi.
F o g l i dove sono notati
gl'Ospiti ricevuti e spese per essi
fatte dall'anno 1711 a tutto l'Anno
1713. nr.4.

A di 21 di settembre 1714.
Giovanni Clarman figlio del Giovanni Clarman della città di
Riga in Lifflandia d'anni 18 lutherano.
Abiurò gl'errori della detta setta nel tribunale del S.Officio
alli 19 di ottobre e parti alli 21 detto doppo pranzo.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par scarpe,
un cattechismo,una corona della Madonna e sei Giulij di viatico.

A di 22 di Novembre 1717.
Maria Elisabetta de Dornstein figlia del quandam
Giuseppe Antonio de Dornstein della città di Marva in Svezia
d'anni 22 lutherana.
Abiurò gl'errori della suddetta setta nel tribunale del S.Offi-
cio alli 11 di dicembre e parti alli 12 detto doppo pranzo.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par scarpe,
una ovatta,un cattechismo una corona della Madonna e un scu-
co di viatico.

Hieronimo Antonio Carlo di Zirlach figlio di sudetta
d'anni 3. Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,una
ovattina,un par scarpe,una corona della Madonna.

Giovanni Giuseppe de Zirlach figlio di sudetta Mesi 3.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par
scarpe,una ovattina.

33
34

(13). Ospizio de Convertendi.
F o g l i dove sono notati
gl'Ospiti ricevuti,e spese per essi
fatte dall'Anno 1711 a tutto l'Anno
1713. nr.4.

A di 6 di febbraio 1712.
Giovanni Michäle Unrus della città
di Mittavia in Curlandia d'anni 26 lutherano.
Abiurò gl'errori della detta setta nel tribunale del S.Officio
alli 26 detto,cresimato,e parti alli 10 Marzo dopo pranzo.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par scarpe,
un catechismo,una corona della Madonna e uno scudo di viatico.

A di 23 di febbraio 1712.
Galenico Corpisa figlio di Marco Corpisa di Russia...

(14). Ospizio de Convertendi.
F o g l i dove sono notati
gl'Ospiti ricevuti e spese per essi
fatte dall'anno 1711 a tutto l'Anno
1713. nr.5.

A di 21 di settembre 1714.
Giovanni Clarman figlio del Giovanni Clarman della città di
Riga in Lifflandia d'anni 18 lutherano.
Abiurò gl'errori della detta setta nel tribunale del S.Officio
alli 19 di ottobre e parti alli 21 detto doppo pranzo.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par scarpe,
un cattechismo,una corona della Madonna e sei Giulij di viatico.

A di 22 di Novembre 1717.
Maria Elisabetta de Dornstein figlia del quandam
Giuseppe Antonio de Dornstein della città di Marva in Svezia
d'anni 22 lutherana.
Abiurò gl'errori della suddetta setta nel tribunale del S.Offi-
cio alli 11 di dicembre e parti alli 12 detto doppo pranzo.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par scarpe,
una ovatta,un cattechismo una corona della Madonna e un scu-
co di viatico.

Hieronimo Antonio Carlo di Zirlach figlio di sudetta
d'anni 3. Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,una
ovattina,un par scarpe,una corona della Madonna.

Giovanni Giuseppe de Zirlach figlio di sudetta Mesi 3.
Hebbe dall'Ospizio una camiscia,un par calzette,un par
scarpe,una ovattina.

151100 33
310 11
16 32

(14). I d e m AA.1719 kuni 1721.

A di 23 di Aprile 1720.

Anna Barbara L e s e t figlia di quandam Cristiano della città Orseec in Finlandia, d'anni 30 luterana. Abiurò gl'errori della suddetta setta nel tribunale del S. Officio alli 10 di Maggio, e parti alli 11 detto dopo pranzo. Hebbe dall'Ospizio una camiscia, un par calzette, un par scarpe, un polverino, un cattechismo, una corona della Madonna e sei giulij di viatico.

Algu tähendatud, et sellas köites esineb palju andmeid vaste kohta.

(15). I d e m AA.1722 kuni 1732.
Lisa: 1733 kuni 1749. Nr.7.

A di 14 Aprile 1729.

Entrò in casa Dorothea Elisabetta figlia del quandam Erasmo de S c k o g e n. Dama Nobile di Riga in Livonia d'anni 39 d'età. Moglie di Alessandro Gustavo Viesel. Lutherana.

Abiurò in S.Officio il 30 Aprile.

Partì di casa li 17 di Maggio dopo pranzo. Raccomandata dal R. Padre Coloredo fu trattata alla nobile straordinariamente. Hebbe dalla casa un viatico straordinario in logo del solito vestiario.

A di 15 Marzo la mattina.

Israele Erico di S p a r f e l d t di Riga nella Livonia. Svece. Abiurò li 8 di Aprile. Partì li 10 di Giugno la mattina.

A di 1 di Marzo la mattina.

Giovanni H a r t m a n n, da Riga in Livonia (come disse) di anni 54. Luterano (come disse). Abiurò li 19 di Marzo.

Mà doppo essersi già confessato e comunicato fece istanza d'essere battezzato dicendo esser nato Ebreo.

Perciò fù chiamato il di 1 di aprile doppo pranzo à S.Officio ed ivi ritenuto. Scoperto essere nato cattolico fattosi poi Ebreo e poi alcune volte fattosi battezzare, cresimare, in varie luoghi perciò mandato in Galera. Hebbe dalla casa Giustacuore calzoni camiscia calzette ed anche un braghiero. Ma non ebbe le scarpe ne li sei giuli di viatico.

A di 2 di Novembre doppo pranzo.

Vendelino S c h i n e k da Marienburg in Livonia di anni 34 luterano. Abiurò li 26 di Novembre. Partì li 30 di Nov. doppo pranzo. Non ebbe giustacuore, il resto tutto al solito.

15) 30
Enna Alura Cresima Partenza Dimon. Ricapiro
Sona Feb. Mar. Apr. May

3.		15.			10 dato in Roma.
4.			16.		10 dato in Roma.
5.				17.	10 dato in Roma — mandato a luomo.
6.					mezzo con un certo giugno Pistoia.
7.					10 dato in Roma — mandato a Luomo.
8.					10 dato in Roma.
9.					Vento Luomo, a Genova è tranquillo.
10.					Siempre a Genova per mezza fiori.
11.					Siempre a Genova mentre due Cattaneo.
12.					Siempre, e benedizione del D. Genio Carlo.
13.					10 dato in Roma — mandato a Luomo.
14.					Vento tranquillo pauroso.
15.					Vento lungi ora s'era Guenavita.
16.					Vento permanente.
17.					10 dato in Roma — Vergogna faccia al Maggiore di Guenavita.
18.					Si sente per mezza fiori.
19.					Mandato a Luomo.
20.					Vento frances.
21.					10 dato in Roma — mandato a Luomo.
22.					Mitigliate, due mare largo vicino Pistoia, confetto.
23.					Lavori in Roma — 10 dato in Roma.
24.					Vento Germanica col D. Hermann in Wiesbaden.
25.					10 dato in Roma.
26.					Vento in Roma.
27.					10 dato in Roma.
28.					10 dato in Roma.
29.					10 dato in Roma.
30.					10 dato in Roma.
31.					10 dato in Roma.
1.					10 dato in Roma. Poi Valtetro del Daga.
2.					10 dato in Roma.
3.					10 dato in Roma.
4.					10 dato in Roma.
5.					10 dato in Roma.
6.					10 dato in Roma.
7.					10 dato in Roma.
8.					10 dato in Roma.
9.					10 dato in Roma.
10.					10 dato in Roma.
11.					10 dato in Roma.
12.					10 dato in Roma.
13.					10 dato in Roma.

nud Roomas ja avaldanud suuri publikatsioneer ja uurimusi, et ta koostaks Eesti sinestiku suhtes Vatikani arhiivis nendes osades, kus seni veel töötatud pole, R. Keskarhiivi jacks

Reg. Gen. Convertendi
N. 2

nº	nº	Nome.	Cognome.	Sarione.	Prouin.	Parria.	Proff.	ca.	Pla.	St.º	Fidc.
233.	1.	Lio. Federico	Meyer.	Suerzese.	Vplania.	Stockholm.	Nobile.	26.	I	†	
234.	2.	Carlo	Karckel.	Inglese.		Chester.	Sarto.	22.	I	X	
235.	3.	Goffredo	Eidner.	Tedesco.	Silesia.	Zagai.	Chirurgo.		I	†	
236.	4.	Lio.	Schmid.	Tedesco.	Anspach.	Hechingen.	Sarto.	23.	I	X	
237.	5.	Gio.	de Fons.	Franzese.	Lucignaga.	Clelia.		30.	I	X	
238.	6.	Michele.	Schmid.	Tedesco.	Franconia.	Guelph.		19.	I	†	
239.	7.	Alessandro	Stefani.	Flamengo.	Vireche.	Vireche.	Sarto.	26.	I	†	
240.	8.	Lio.	Stockman.	Tedesco.	Westfalia.	Quernheim.	Marinaro.	33.	I	X	
241.	9.	Lio.	Reyek.	Inglese.	Estex.	Londra.	Marinaro.	23.	I	X	
242.	10.	Cristoforo Michele	meyrl.	Inglese.	Korflik.	Zemaj.	Marinaro.	24.	I	X	
243.	11.	Gio. Maurizio	de Hohenreichen.	Tedesco.	Wittemborg.	Lebenfels.	Barone, conte, zu		I	†	
244.	12.	Therando	Aurelio.	Tedesco.	Osnabrug.	Osnabrug.	Studente.	26.	I	†	
245.	13.	Antonio	Burgue.	Franzese.	Linguadoca.	Hes.	Situmaro.	20.	I	X	
246.	14.	Lio.	Bartel.	Franzese.	Vianes.	Prius.		20.	I	X	
247.	15.	Samuel, p. Gio. Piero.	Semin.	Suissero.	Elvetia.	Sotana.	Nobile.	13.	I	†	
248.	16.	Eugenio Gachino	Krien.	Tedesco.	Pomerania.	Stettin.		36.	I	†	
249.	17.	Leonardo	Seals.	Tedesco.	Scattia.	Kinschfle.	Soldato.	22.	I	X	
250.	18.	Valentino	Sibeh.	Tedesco.	Silesia.	Wilich.	Semi. sold.	20.	I	X	
251.	19.	Bernardo	Lauerde.	Franzese.	Linguadoca.	Montauban.	Cocciere.	21.	I	X	
252.	20.	Lio.	Bonai.	Franzese.	Linguadoca.	S. Pergoir.	Vermillion.	50.	I	X	
253.	21.	Andrea	Rug.	Franzese.		Oranged.	Soldato.	21.	I	†	
254.	22.	Lumas Jones.	Byndiel.	Tedesco.	Anhale.	Freijfelden.	Sarto.	22.	I	X	
255.	23.	Dietelma, p. Fr. Weber.		Suissero.	Elvetia.	Züric.	Sarto.	23.	I	X	
256.	24.	Girolamo	Jenson.	Flamengo.	Brabant.	Bergen op Zoom.	Copista.	24.	I	†	
257.	25.	Giovanni	Pajes.	Franzese.	Linguadoca.	Endeux.	Testitore.	20.	I	X	
258.	26.	Abramo	Pesante.	Franzese.	Delfinato.	Drenthe.	Mercante.	20.	I	†	
259.	27.	Francesco	West.	Inglese.	Lintonch.	Ashby.	Nobile.	35.	I	†	
260.	28.	Lio Corrado	Rüegg.	Suissero.	Elvetia.	Züric.	Calabiano.	16.	I	X	
261.	29.	Isacco	Cooper.	Inglese.	Barcishire.	Bedding.	Studente.	22.	I	X	
262.	30.	Giacomo	Lellway.	Scotse.	Cork.	Sturke.	Studente.	22.	I	†	
263.	31.	Samuele.	Wortmüller.	Suissero.	Elvetia.	Berna.	Sturke.	23.	I	†	

nud Roomas ja avaldanud suuri publikatsioone ja uurimusid, et ta koostaks Eesti sinestiku suhtes Vatikani arhiivis nendes osades, kus seni veel tüütatud pole, R. Keskarhiivi Jacks

Areniri'

Kirjandus
kesk. reform. ERKA: 1

V.A.

Eesti Teaduste Akadeemiale.

Vastuseks Teie kirjale 24.IV 40 nr.50 teatan, et minu arvates oleks väga tähtis teostada Eesti ajaloo huvides uuri mistöid Vatikani arhiivis. Kuid on tähtis, et see töö seatakse juba alguses õigele alusele. Isikuil, kes tahavad tulemustega töötada Vatikani hiiglaslikes arhiivikogumites, peavad olema sellekokhase huvi kõrval veel suured teaduslikud eeldused. Tuleb tunda põhjalikult Eesti ajalugu, eriti vaneemat kuni 17.sajandi algupooleni, röhutatult hästi Eesti vaneemat kirikulugu. Selle kõrval tuleb põhjalikult tunda mitmeid keeli, (eriti hästi ladina ja itaalia keeli) ja mitmeid ajaloo-abiteadusi, esijones paleograafiat. Urija peab hästi tundma nende teadlasse töid, kes on Eesti või Baltimaade suhtes juba töötanud Vatikanis (ja neid on rohkesti), et mitte teha asjatut tööd. Lisaks balti ajaloolaste välisannele tuleb tunda sakslaste, poolskate, Skandinavia maade teadlaste poolt avaldatud ürikutepublikatsioone. Et kohapeal edukalt saaks töötada, peaks muretsema sinna rea Eesti ajaloo alalt ürikpublikatsioone, käsiraamatuid ja eriuurimusi. Need on Roomas praegu väga puudulikult esindatud. Suuremail mail töötavad Roomas eri instituudid või ekspeditsioonid rohkearvsete kasstöölistega. Kuna Eesti seda ei suuda, tuleb neil üksikisikuil, kes seal töötavad, omada vähemalt küllaldaselt abi-vahendeid teadusliku kirjanuse näol.

Olen küsimusest juba aastaid huvitatud olnud. Mitme aasta eest leppisin kokku ühe oma tuttava, tuntud hollandi urija, prof. J. Kleijntjens'iga, kes aastakümneid on töötanud Roomas ja avaldanud suuri publikatsioone ja uurimusi, et ta koostaks Eesti sinestiku suhtes Vatikani arhiivis nendes osades, kus seni veel töötatud pole, R. Keskarhiivi Jacks

Reg. Gen. Comitenti

N. 2

~~N~~estiku. Tõõ on jääinud senini teostamata, ja seda suurel määr küll selle töötu, et vastav uurija ei tunne küllalt hästi Eesti ajalugu ja meie ajaloosalalist kirjandust, mida talle scoovitud määrat Rooma saata R. Keskarhiiv ei suutnud.

Minu arvamise järele - olen kogunud aastate jooksul erikirjanduse kaudu andmeid Vatikanis asuva Eesti ainestiku kohta - tulub seada esijoones küsimus: mida eeskätt tahame saada töötamiseks Vatikanist? On nimelt võimalik, et ülesandeks sestakse ülekaudu Vatikanist! On nimelt võimalik, et ülesandeks sestakse ülekaudu Vatikanist!

Majanduslike võimaluste olles oleks möeldav, et vastav teadlane, kes uurimuse endale võtab, kohale sõites rakendab tööjõu tööle, töötades ise ja andes oma abilisele juhiseid töötamiseks pikemaks ajaks, ise tööd ajuti kontrollimes käies kohareal.

Millist võimalust esijoones teostada, tuleks veel lähemalt kealuda. Kuna ma kumagi pole Vatikanri arhiivis töötanud, võib mu olla kergesti ekslik ettekujutus küsimusele lähenemisest. Siiski pooldan ma kõigepealt teatava orienteeruvu ülevaate saamise võimalikkust. Sellele võiks lisanduda juba hiljem eriteemal või erifondis töötamine.

Eelpool avaldatust selgub, et isik, kes ka teatava uurija abilisena töötaks Vatikanis, peab olema tugeva teadusliku ettevalmistusega. Mis hra Kurtnasse ses suhtes puutub, siis isikliku paarikordse kokkusaamise järgi Tartus 1939. a. detsember algul ning hra Kurtna ja minu vahelise kirjavahetuse põhjal, mis algas juunis 1939, võin kinnitada, et tal sellealalise töötamise vastu

igatahes on elav huvi. Püüdsin kontrollide tema teaduslikke eeldusi. Mulle tundub, et hra Kurtna peaks kõigepealt tutvuma põhjalikult Eesti ajalooga, mille lähem tundmine tal kindlasti veel puudub. Juhtisin tema tähelepanu sellele asjaolule. Ta ütles, et ise tunneb siin suurt lünka (mida ta ka oma aruandes mainib) ja lubas seda täita. Kuivõrd hra Kurtna omab üldist ajalooteaduslikku koolitust ja süsteemitunnet, täpsust, metoodikat, ajaloocallikate kriitikat, mis on tarvilik arhiiviuurimuste juures, selles pole ma teadlik. Tema aruande juures olevad lisad igatahes on veel õige abitud. Paleograafias ütles ta end veel nõrga olevat ja lubas astuda Roomas paleograafia kooli. Nagu nähtub tema aruandest, on ta seda teostanud. Õpingud seal minu teadu kestavad aga vähemalt paar aastat. Samuti tuleks õppida hr. Kurtnal kronoloogiast ürikute dateerimise oskuse omadamiseks. Õpingute kõrval võiks hr. Kurtna mõnevõrra ju töötada Vatikanri arhiivis, kuid täie tööjõuga olles vastavate õpingute scoritamisel. Ladina keelt ütles hr. Kurtna end vabalt valdavat. Tema võimisi sel alal minul polnud võimalik kontrollide meie võrdlemisi lühikestel kohtamistel. Andsin talle kirjlikult juba varem ja hiljem ka kokkusamistel ülevaate neis küsimustes orienteerivast kirjandusest Eesti ajaloos alal, mida ta osalt nähtavasti on kasutanud (vt. aruanne). Omas kirjas mulle kurdab ta aga kirjanduslike abivahendite puulfunist kohapeal, otse "kannatusega" (niil on ta kirjas mulle Roomast 15.III.40) tunduvat, kaugusest tingitud kontakti puudust Eestis asuvate ajalooolasteega, kes teda abistada suudaksid, ning ka arhiivinduslike ja ajaloolistike terminoloogiliste tecste puudust, mille all näib kannatavat ka ta teaduslik väljendusstiil ajalooolistes ja arhiivinduslikes eriküsimustes. Kauge vahemaa töötu ongi Eestist väga raske juhtida hr. Kurtna töö koha peal, veel enam seda kontrollida. Nõu on võimalik anda rohkem üldistes ja sagestasti ebaolulistest küsimustest. Sõit selleks kohapeale Rooma võiks aidata märksa rohkem, kuid mitte määravalt, kui sõitjal andal puudub lähem ettekujutus Vatikanri ainestikust. Ühtlasi on vajalik sel puhul kaasa võtta mõnevõrra ajaloolist kirjandust, töö otstarbel kohapeale jätmiseks. Uuri ja, kes töötab kohapeal üksinda, kaugel Eestist, peab olema teaduslike eelduste kõrval teadlik, millist ülesannet tuleb tal lahendada, et siis selles suunas init-

siatiivikindlalt ja järgekindlusega töötada.

Mis hr. Kurtna palvesse, talle fotostateerimiseks määrata kr.800.-, puutub, siis pole mulle hr. Kurtna aruande põhjal siiski külalalt selge, miks nii kiire on fotostateerimisega. Minu arvates ei saaks hr. A. Kurtna veel mõelda ulatuslikumate publikatsioonide peatsele avaldamisele, selleks kulub veel õige rohkesti eeltööd, kui te publikatsioonide väljaandmisele võiks mõtlema hakata. Seetõttu publikatsioonikava arutamine tundub mulle praegu pisut enneriegne ja etteruttav.

Minu arvamine oleks, et hr. Kurtna peab kõigepesalt lõpetama ajalooteaduslikud õpingud Eesti ajaloos, ajaloolise uurimuse metoodika, allikakriitika, paleograafia j.m abiteadustele aladel, selleks, kui vaja, ka kodumaal Ulikooli juures või muul teel Eesti ajalookirjandusse süvenedes. Ühtlasi peaks kontrollitama hr. Kurtna õpinguid, teadmisi ja tegevust (seda mitte tema kahtlustamise, vaid tema abistamise ja talle juhiste animise mõttes). Esialgseks ülesandeks võiks hr. A. Kurtnale õpingute kõrval ta Roomas viibimisel määrata Vatikani arhiivifondidest orienteeriva nimistu (koos regestidega valmistamise, millist ülesannet ta ise oma aruandes märgib kui esinemist, mis oleks talle vajalik edaspidisel töötamisel ka meie ajaloourimusele).

See oleks praegu kõik, mis mul Teie poolt mulle seisukohavõtmiseks saadetud aruande kohta oleks õeldा, silmaspidates lühikesi mis vastuse tähtažani oli kasutada munde tööde kõrval.

Lisa: A. Kurtna aruanded.

Tartu, 26. IV 40.

O. Lin.